

2002

Faaliyet Raporu
Annual Report

Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği
Association of the Insurance and Reinsurance Companies of Turkey

1881 -

Değerli Meslektaşlarım,

2002 yılında Türkiye'ye üç olay damgasını vurmuştur. Bunlardan birincisi Avrupa Birliği nezdindeki üyelik girişimlerimiz, ikincisi erken genel seçim, üçüncüsü ise yaklaşan ABD-İrak savaşıdır.

Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde engel olarak gösterilen bazı yasal düzenlemelerin ortadan kaldırılması amacıyla Ekim 2001'de yapılan Anayasa değişiklikleri, Laeken Zirvesinde, Türkiye ile müzakerelerin başlatılması yönünde önemli bir gelişme olarak değerlendirilmiş ve Türkiye'nin siyasi ve ekonomik kriterlere uyum yönünde reformlara devam etmesinin önemi vurgulanmıştır.

Haziran 2002'de gerçekleştirilen Seville Zirvesinde ise; Türkiye'nin, Katılım Ortaklığı Belgesinde belirtilen önceliklerin tamamlanması konusundaki gayretlerinin desteklendiği, ayrıca siyasi ve ekonomik reformların hayata geçirilmesiyle Türkiye'nin AB'ye katılım ihtimalinin ortaya çıkacağı ifade edilmiştir. Türkiye'nin adaylığının bir sonraki aşaması ile ilgili kararın da Kopenhag Zirvesinde alınabileceği belirtilmiştir.

12-13 Aralık 2002 tarihlerinde gerçekleştirilen Kopenhag Zirvesinde, Türkiye'nin Kopenhag kriterlerine uyum yönünde 2002 yılı içinde kaydettiği ilerlemelerin olumlu karşılandığı, ancak siyasi kriterlere uyum bakımından uygulamanın da önem taşıdığı açıklanmıştır. Zirvede, Komisyonun görüş ve tavsiyeleri ışığında, Avrupa Konseyinin Aralık 2004'te Türkiye'nin Kopenhag Siyasi kriterlerini yerine getirdiği yönünde bir karar alması halinde, müzakerelerin gecikmesizin başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuçta, 1959'da ortaklık için başvuran ve 1963 yılında AT ile ortaklık anlaşması imzalayan Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne giriş yolu bir türlü aydınlatılamamış ama bu arada on ülkenin Birliğe katılması onaylanmıştır.

2001 yılında ekonomide yaşanan olumsuzluklar, aynı yıl kabul edilen Ekonomik İstikrar Programının kararlılıkla uygulanması sonucu 2002 yılının ilk çeyreğinden itibaren ortadan kalkmaya başlamış; piyasalarda oluşan güven ortamıyla döviz kurundaki dalgalanma azalmış, enflasyon ve faiz oranları düşüş eğilimine girmiştir. Buna paralel olarak imalat sanayi üretimi ve kapasite kullanım oranı Mart ayından başlayarak hızla artmıştır. Ekonomide bu olumlu gelişmeler yaşanırken iktidarda bulunan koalisyon hükümeti erken genel seçim tartışmalarını başlatmış; Ülke bu kez siyasal alanda belirsizlik ortamına sürüklenmiş; 3 Kasım'da yapılan genel seçimlerle TBMM'de ciddi bir çoğunluk sağlayan tek parti iktidarı başlamıştır.

Genel seçimlerin yarattığı belirsizliğin sona erdiği bir dönemde ise ABD'nin Irak'a savaş açma ihtimali ortaya çıkmış; Türkiye'nin savaşa girip girmeyeceği tartışmaları ekonomik kararların alınmasında yeni belirsizliklere neden olmuştur.

Ülke içinde ve uluslararası alanda yaşanan bu olumsuz koşullara karşın, 2001 yılında % 9,5 oranında azalan imalat sanayi üretimi 2002 yılının 9uncu ayı itibarıyla yüzde 10,2 oranında artmıştır. Ekonomideki bu gelişmeler sigorta sektörünü de olumlu yönde etkilemiş bu nedenle de 2002 yılı sektörümüz için çok olumsuz bir yıl olmamıştır. Bununla beraber özkaynağı yetersiz olan ve yönetiminde yanlış stratejiler uygulanan sektördeki bazı şirketler krizden çıkamamış ve bunlardan bazıları için iflas kararı verilmiş, bazı şirketlerin de yönetimine Hazine Müsteşarlığı tarafından el konulmuştur. Bu süreç halen devam etmektedir.

Program hedeflerinden sapılmadığı ve Ülke yapay tartışmalara çekilmediği takdirde, 2003 yılının ekonomide ve enflasyonun düşürülmesinde daha başarılı bir dönem olması; bundan da sektörümüzün olumlu yönde etkilenmesi beklenebilir.

Saygılarımla,

Cahit NOMER
Başkan

İÇİNDEKİLER

Sosyo-Ekonomik Gelişmeler

2002 Yılı İçin Temel Sosyo-Ekonomik Göstergeler

Türk Sigorta Sektörü

Prim Gelirleri
Yangın Sigortaları
Nakliyat Sigortaları
Kaza Sigortaları
Makina Montaj Sigortaları
Tarım Sigortaları
Hukuksal Koruma Sigortaları
Kredi Sigortaları
Sağlık Sigortaları
Hayat Sigortaları
Sektörün Hasar Değerlendirmesi

Türk Reasürans Piyasası

Sigorta ve Reasürans Şirketlerinin Yatırımları

Sektörün Sorunları ve Öneriler

Sigortacılık Düzenleme ve Denetim Kanunu
Denetim
Sigorta Sözleşme Kanunu
Sigorta Şirketi Kurulması ve El Değiştirmeler
Türk Ticaret Kanununun 1295 ve 1297nci Maddeleri
Acenteler Yönetmeliği
Yapı Denetimi Hakkında 595 Sayılı KHK
Trafik Garanti Sigortası Hesabı
İflas Eden Sigorta Şirketlerinin Teminatlarının Sigortalı Alacaklarına Tahsis Edilmesi
Sigorta Eksperlik Kursu
Sigorta Eğitimi
Zorunlu Deprem Sigortası
Vergi Sorunları
01.01.2003-30.04.2003 Tarihine Kadar Geçen
Dönemde Meydana Gelen Bazı Önemli Gelişmeler

İstatistik Bilgiler

Sigorta Şirketlerinin Konsolide Bilançoları
Reasürans Şirketlerinin Konsolide Bilançoları
Hayat Dışı Sigorta Branşlarında Çalışan Sigorta Şirketlerinin Konsolide Kar/Zarar Hesabı
Hayat Sigorta Branşında Çalışan Sigorta Şirketlerinin Konsolide Kar/Zarar Hesabı
Branşlara Göre Teknik Karlar ve Toplam İçin. Payları
Hayat Dışı Branşların Hasar Oranları
Hayat ve Hayat Dışı Sigorta Branşlarında Çalışan Sigorta Şir. Konsolide Mali Kar/Zarar Tablosu
Sigorta ve Reasürans Şirketlerinin Özkaynakları
Sigorta Şirketlerinin Alacakları(Hayat Dahil)
Sigorta Şirketlerinin Toplam Prim-Teknik Kar- Bilanço Karı İlişkisi
Şirketlere ve Branşlara Göre Prim Gelirleri
2002 Yılında Meydana Gelen ve 750.000.000.000.- TL'sini Aşan Hasarlar
Türkiye'de Uygulanan Sigorta Türleri

Sigorta ve Reasürans Şirketlerinin İsim ve Adresleri

Sosyo-Ekonomik Gelişmeler

22 Ekim 2000 tarihinde yapılan Genel Nüfus Sayımının sonuçlarına göre Türkiye'nin nüfusu 67.803.927 kişidir. İkinci Dünya Savaşı yılları bir yana bırakılırsa, nüfus artış oranı Cumhuriyet tarihinde ilk kez 1990-2000 döneminde yüzde 2'nin altına düşerek yüzde 1,83 olmuştur. 45.6 milyon kişi, nüfusu 20 binin üzerindeki 309 kentte yaşamakta ve kent nüfusunun toplam nüfusa oranı yüzde 65,5'e ulaşmaktadır. Kentleşme hızı yüzde 4,7 olarak hesaplanmaktadır.

2002 yılı ortasında 69.749.000 kişi olan Ülke nüfusunun genel yapısı aşağıdaki gibidir:

a) Yaş gruplarına göre dağılım:

0 -14 yaş grubu	yüzde 29.41
15-64 " "	yüzde 65.09
65+ " "	yüzde 5.50

b) 2002-2003 öğretim yılında okullaşma oranları:

ilköğretim	yüzde 100,0
orta öğretimde	yüzde 70,9
yüksek öğretimde	yüzde 28,7.

c) Sağlık:

hastane sayısı	1.270
hekim sayısı	86.880
yatak başına düşen kişi sayısı	390
hekim başına düşen kişi sayısı	825

d) İstihdam :

işgücü	22,8 milyon kişi
istihdam	20,4 milyon kişi
toplam istihdam içinde;	
- hizmetler sektörünün payı	yüzde 47,2
- tarım sektörünün payı	yüzde 33,9
- sanayiinin payı	yüzde 18,9

e) Sosyal Sigorta Sistemleri :

Ülkemizde aktif sigortalılar ile pasif sigortalılar arasındaki denge olumsuz yönde gelişmesini sürdürmektedir. 2000 yılında ortalama 1,98 aktif sigortalıya bir pasif sigortalı düşerken, 2001 yılında bu oran 1,83'e düşmüştür.

Ekonomik gelişmelere gelince; art arda yaşanan ekonomik krizler sonucunda 2001 yılında GSMH'da yüzde 9,5 oranında daralma olmuş, 2002 yıl sonunda ise GSMH'da yüzde 7,8 oranında artış meydana gelmiş; ancak son iki yılda yaşanan ekonomik krizlerin yarattığı fakirleşme telafi edilememiştir.

Bir önceki yıl yüzde 7,5 oranında azalan sanayi sektörü katma değerinde, 2002 yıl sonunda yüzde 9,4 oranında artış kaydedilmiştir.

2001 yılı Ekim ayında IMF ile ek finansman imkanı içeren yeni bir anlaşmanın gündeme gelmesi piyasaları rahatlatmış ve Kasım-Aralık aylarında Türk Lirası yabancı paralar karşısında değer kazanmaya başlarken, Devlet İç Borçlanma Senetleri faizleri ve enflasyon oranları azalma eğilimine girmiştir. Enflasyon oranlarında başlayan bu düşme eğilimi 2002 yılının genelinde devam etmiştir. Buna rağmen enflasyon oranı arzu edilen düzeylere indirilememiş; ekonomide ve gelir dağılımında reel bir düzelleme gerçekleştirilememiştir.

22 Şubat 2001 tarihinde dalgalı kur rejimine geçilmesiyle birlikte TL reel olarak hızla değer kaybetmiş ve döviz kurlarında önemli dalgalanmalar gözlenmiştir. IMF ile yapılan ve 2002-2004 dönemini kapsayan stand-by anlaşması, ekonomik beklentileri olumlu yönde etkilemiş; döviz kuru TL'ye karşı 2001

yılı Kasım ayından itibaren değer kaybetmeye başlamıştır. Bu süreç 2002 Mayıs ayına kadar devam etmiş ancak bu tarihten itibaren döviz kurları yeniden yükselme eğilimine girerek, 2001 Aralık ayı sonunda 1.439.567 TL düzeyinde olan Merkez Bankası ABD Doları alış kuru 2002 Aralık sonu itibariyle yüzde 13,9 artarak 1.639.745 TL düzeyinde gerçekleşmiştir.

2002 yılında toplam ihracat yüzde 12 artarak 35,1 milyar ABD Dolarına yükselmiştir.

2001 yılında yüzde 24 azalan ithalat, 2002 yılında toplamda yüzde 22,8 artarak 49.5 milyar ABD Dolarına yükselmiştir.

Ülkemize 2001 yılında 11,6 milyon, 2002 yılında ise 13,2 milyon turist gelmiş; bir önceki yıl 8,1 milyar ABD Doları olan turizm gelirleri 8,5 milyar ABD Dolarına yükselmiştir.

2002 Yılı İçin Temel Sosyo-Ekonomik Göstergeler

Nüfus (2002 Yıl Ortası)	69.749.000
Nüfus Artış Hızı (%)	1.48
Kentsel Nüfus (%)	65.5
Kentleşme Hızı (%)	4.7
Sivil İstihdam Hızı (15+Yaş)	20.402.000
İşsizlik Oranı (%)	10.6
Gizli İşsizlik Oranı (%)	5.4
Doktor Sayısı	86.880
Yatak Sayısı	180.040
Temel Eğitim Okullaşma Oranı-2001/2002 (%)	100.0
Ortaöğretim Okullaşma Oranı-2001/2002 (%)	70.9
Yükseköğretim Okullaşma Oranı 2001/2002 (%)	28.7
Aktif Sigortalı Sayısı-2002	11.590.000
Bağ-Kur	3.336.000
Emekli Sandığı	2.236.000
SSK	5.945.000
Diğer	73.000
Gayri Safi Milli Hasıla-Cari Fiyatlarla (Milyar TL)	271.406.000
Kişi Başına GSMH-Cari Fiyatlarla (TL)	3.891.780.000
Kişi Başına GSMH-Cari Fiyatlarla (ABD \$)	2.586
İthalat CIF (Milyon ABD \$)	49.501
İhracat FOB (Milyon ABD \$)	35.081
Turizm Gelirleri (Milyon ABD \$)	8.575
Konsolide Bütçe Gelirleri (Milyar TL)	27.800.000
Konsolide Bütçe Giderleri (Milyar TL)	42.600.000
Emisyon Hacmi-Eylül 2002 (Milyar TL)	6.933.000
Para Arzı M1-Eylül 2002 (Milyar TL)	13.707.000
Para Arzı M2-Eylül 2002 (Milyar TL)	55.882.000
Net Kredi Hacmi-Eylül 2002 (Milyar TL)	33.364.000
DİE TEFE (%)	30.8
DİE TÜFE (%)	29.7
Sigortalı Prim Geliri (Milyar TL)	
Sigortalı Prim Geliri / GSMH (%)	3.718.520
	1.4

Kaynak: Devlet Planlama Teşkilatı 2003 Yılı Programı

Türk Sigorta Sektörü

Sektörde faaliyet gösteren şirketlerin sayısı altmış üçten elli sekize, reasürans şirketlerinin sayısı da dörtten üçe inmiştir. Bunda, son yıllarda yaşanan ekonomik krizin sektöre de yansması nedeniyle bazı şirketlerin iflas etmesi ya da iflasın eşiğine gelmesi veya tasfiyeye girmesinin rolü büyüktür. Nitekim, Emek Hayat Sigorta, EGS Sigorta, Merkez Sigorta'nın tüm branşlarda, Kapital Sigorta'nın ise Motorlu Araçlar Mali Sorumluluk Sigortası branşında yeni sigorta ve reasürans sözleşmesi yapma yetkisi Hazine Müsteşarlığı tarafından durdurulmuştur. GIC Dünya Sigortanın tüm branşlardaki ruhsatı aynı kamu otoritesi tarafından iptal edilmiştir. Emek Sigorta, Universal Sigorta ve Akdeniz Sigorta ise iflas etmiştir.

2002 yılında çalışmaya başlayan FİBA Sigorta A.Ş. ve 2.5.2002 tarihinde Birliğe üye olmuş, 4.6.2002 tarihinde ticari ünvanını Finans Sigorta A.Ş. olarak değiştirmiştir.

Generali Kent Sigorta A.Ş., 2.5.2002 tarihinde yaptığı tescil ile ünvanını Generali Sigorta A.Ş. olarak değiştirmiştir.

Diğer yandan, 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununa göre; bazı hayat sigorta şirketlerinin sigorta şirketi statüsünden emeklilik şirketi statüsüne geçmesi nedeniyle, şirketlerin ünvanlarında değişiklik olmuştur. Birliğe bu değişikliği bildiren şirketlerin isimlerine aşağıda yer verilmiştir;

- Yapı Kredi Yaşam Sigorta A.Ş. ünvanını Yapı Kredi Emeklilik A.Ş.;
- Ankara Hayat Sigorta A.Ş., Ankara Emeklilik A.Ş.;
- Koç Allianz Hayat Sigorta A.Ş., Koç Allianz Hayat ve Emeklilik A.Ş.;
- Akhayat Sigorta A.Ş. Ak Emeklilik A.Ş.;
- Güneş Hayat Sigorta A.Ş. Vakıf Emeklilik A.Ş.;
- Garanti Hayat Sigorta A.Ş. Garanti Emeklilik A.Ş.;
- Anadolu Hayat Sigorta A.Ş. Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.;
- Doğan Hayat Sigorta A.Ş. Doğan Emeklilik A.Ş.;
- Commercial Union Hayat Sigorta A.Ş. Commercial Union Hayat ve Emeklilik A.Ş.;
- Başak Hayat Sigorta A.Ş. Başak Emeklilik A.Ş.

2002 yılı sonu itibariyle sigorta sektöründe çalışanların sayısı yüzde 3,9 oranında artarak 10.614 kişiye ulaşmıştır. 403 kişilik yeni istihdamın 300'ünü kadın, 103'ünü ise erkek çalışanlar oluşturmaktadır.

Sektörde faal olan yetkili acente sayısı 11.248 olup bir önceki yıla göre yüzde 4,8 oranında azalmıştır. Bu azalışta faaliyeti durdurulan, tasfiye kararı alınan ve iflas eden şirketlerin acenteliklerinin rolü olmuştur.

Sigorta ve Reasürans Şirketleri Sayısı

Faaliyet Alanı <i>Fields of Operation</i>	1998	1999	2000	2001	2002
Sigorta Şirketleri <i>Insurance Companies</i>	65	63	63	63	58
Hayat <i>Life</i>	23	22	22	22	21
Hayat Dışı <i>Non-Life</i>	42	41	41	41	37
Reasürans Şirketleri <i>Reinsurance Companies</i>	4	4	4	4	3
Toplam <i>Total</i>	69	67	67	67	61

Branşlara Göre Sigorta Şirketleri Sayıları

Branşlar Branches	1998	1999	2000	2001	2002
Yangın Fire	41	40	40	40	38
Nakliyat Marine	41	40	40	40	38
Kaza Accident	41	40	40	40	38
Makina-Montaj Engineering	41	40	40	40	38
Tarım Agriculture	16	15	15	15	14
Hukuksal Koruma Legal Protection	2	3	4	6	7
Sağlık Health	41	40	40	40	39
Ferdi Kaza Personal Accident	59	58	58	58	56
Kredi Credit	0	1	1	1	1
Hayat Life	38	35	35	33	28

Prim Gelirleri

2002 yılı sonu itibariyle sektörde faaliyet gösteren 58 sigorta şirketinin prim gelirleri toplamı cari fiyatlarla bir önceki yıla göre yüzde 48.45 oranında artarak 3.718.520 milyar liraya yükselmiştir. Aynı dönemde ABD Doları bazında toplam prim geliri yüzde 30.33 oranında artarak 2.268 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2002 yılında tüm branşlarda cari fiyatlarla prim üretimi artmıştır. En yüksek artış yüzde 78.20 ile Tarım branşında gerçekleşmiş olup, bunu yüzde 59.83 ile Mühendislik, yüzde 51.79 ile Sağlık, yüzde 50.66 ile Yangın, yüzde 49.06 ile Nakliyat, yüzde 48.77 ile Hayat ve yüzde 45.08 ile Kaza branşı izlemiştir.

Branşlara Göre Prim Gelirleri, Yıllara Göre Değişimler ve Branşların Yüzde Payları (Milyar TL)

Branşlar Branches	1998			1999			2000			2001			2002		
	Prim	Bir Önceki Yıla Göre Değişim	Toplam İçindeki Payı	Prim	Bir Önceki Yıla Göre Değişim	Toplam İçindeki Payı	Prim	Bir Önceki Yıla Göre Değişim	Toplam İçindeki Payı	Prim	Bir Önceki Yıla Göre Değişim	Toplam İçindeki Payı	Prim	Bir Önceki Yıla Göre Değişim	Toplam İçindeki Payı
	Premium	Annual Changes	Percentage Breakdown	Premium	Annual Changes	Percentage Breakdown	Premium	Annual Changes	Percentage Breakdown	Premium	Annual Changes	Percentage Breakdown	Premium	Annual Changes	Percentage Breakdown
Yangın Fire	77.727	78,89	13,93	159.594	105,33	16,19	261.949	64,13	14,63	449.050	71,43	17,93	676.549	50,66	18,19
Nakliyat Marine	33.150	46,38	5,94	44.457	34,11	4,51	71.480	60,78	3,99	109.530	53,23	4,37	163.267	49,06	4,39
Kaza Accident	257.480	91,05	46,15	436.429	69,50	44,26	828.092	89,74	46,24	1.026.479	23,96	40,98	1.489.223	45,08	40,05
Makina-Montaj Engineering	25.785	81,83	4,62	39.074	51,53	3,96	68.562	75,47	3,83	122.548	78,74	4,89	195.868	59,83	5,27
Tarım Agriculture	3.000	37,00	0,54	3.937	31,21	0,40	6.566	66,79	0,37	8.655	31,82	0,35	15.424	78,20	0,41
Hukuksal Koruma Legal Protection	313	105,12	0,06	515	64,17	0,05	1.533	197,90	0,09	2.254	47,03	0,09	2.878	27,70	0,08
Sağlık Health	56.227	132,10	10,08	107.470	91,14	10,90	188.855	75,73	10,55	270.383	43,17	10,79	410.422	51,79	11,04
Ferdi Kaza Personal Accident	10.023	-	1,80	17.203	71,64	1,74	37.414	117,48	2,09	54.259	45,02	2,17	78.097	43,93	2,10
Kredi Credit	-	-	-	72	-	0,01	83	16,02	-	354	326,51	0,01	444	25,41	0,01
Hayat Dışı Toplam Non-Life Total	463.705	91,92	83,12	808.751	74,41	82,03	1.464.534	81,09	81,78	2.043.512	39,53	81,58	3.032.171	48,38	81,54
Hayat Life	94.199	109,32	16,88	177.221	88,13	17,97	326.205	84,07	18,22	461.350	41,43	18,42	686.350	48,77	18,46
Toplam Total	557.904	94,65	100,00	985.972	76,73	100,00	1.790.739	81,62	100,00	2.504.862	39,88	100,00	3.718.520	48,45	100,00

ABD Doları Olarak Prim Gelirleri ve Yıllık Değişim

Branşlar Branches	1998		1999		2000		2001		2002	
	Prim	Bir Önceki Yıla Göre Değişim	Prim	Bir Önceki Yıla Göre Değişim	Prim	Bir Önceki Yıla Göre Değişim	Prim	Bir Önceki Yıla Göre Değişim	Prim	Bir Önceki Yıla Göre Değişim
	Premium	Annual Changes	Premium	Annual Changes	Premium	Annual Changes	Premium	Annual Changes	Premium	Annual Changes
Yangın Fire	248.551.966	17,13	296.535.592	19,31	389.941.459	31,50	311.934.375	-20,00	412.593.778	32,27
Nakliyat Marine	106.004.122	-4,16	82.603.604	-22,08	106.405.527	28,81	76.085.163	-28,50	99.568.264	30,86
Kaza Accident	823.354.874	25,09	810.910.484	-1,51	1.232.711.387	52,02	713.046.727	-42,16	908.203.733	27,37
Makina Montaj Engineering	82.455.356	19,05	72.601.736	-11,95	102.061.909	40,58	85.128.605	-16,59	119.450.377	40,32
Tarım Agriculture	9.594.733	-10,30	7.314.917	-23,76	9.774.838	33,63	6.012.146	-38,49	9.406.062	56,45
Hukuksal Koruma Legal Protection	1.002.462	34,30	956.258	-4,61	2.282.306	138,67	1.565.491	-31,41	1.755.379	12,13
Sağlık Health	179.800.413	51,96	199.686.335	11,06	281.132.658	40,79	187.822.544	-33,19	250.296.321	33,26
Ferdi Kaza Personal Accident	32.051.527	-	31.964.714	-0,27	55.694.648	74,24	37.690.896	-32,33	47.627.357	26,36
Kredi Credit	-	-	133.246	-	123.853	-7,05	245.872	98,52	270.748	10,12
Hayat Dışı Toplam Non-Life Total	1.482.815.453	25,66	1.502.706.887	1,34	2.180.128.583	45,08	1.419.531.819	-34,89	1.849.172.018	30,27
Hayat Life	301.225.262	37,05	329.286.423	9,32	485.594.392	47,47	320.478.583	-34,00	418.571.073	30,61
Toplam Total	1.784.040.715	27,45	1.831.993.310	2,69	2.665.722.975	45,51	1.740.010.402	-34,73	2.267.743.090	30,33

Yangın Sigortaları

Yangın sigortalarında prim artış oranı sektörün toplam prim ortalaması civarında gerçekleşmiş ve sigorta sektörünü etkileyen büyük yangın hasarlarının fazla olmaması nedeniyle, 2002 yılı Yangın branşı için olumlu bir yıl olmuştur.

Reasürans piyasalarından teminat sağlanmasında 2001 yılından itibaren karşılaşılan zorluklar 2002 yılında da devam etmiş, ancak yurtiçinden sağlanan ek kapasitelerle şirketlerimizin reasürans ihtiyaçları büyük ölçüde karşılanmıştır. Reasürans şartlarının ağırlaşması, piyasamızda koasürans şeklinde düzenlenen poliçelerin artışına da neden olmuştur.

Türkiye genelinde her türlü yapı, bina, tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerinde alınacak yangın önleme ve söndürme tedbirleri ile can güvenliğine yönelik tehlikeleri en aza indirmek için gerekli olan tasarım, yapım, kullanım, bakım ve işletim esaslarını kapsayan İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca müştereken hazırlanan "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik", Bakanlar Kurulu'nun 12.6.2002 tarih ve 2002/4390 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulmuştur.

2001 yıl sonu itibari ile yangın branşındaki toplam poliçe adedi 1.331.524 iken, bu sayı 2002 yılı sonunda 1.324.618 olarak gerçekleşmiş ve yüzde 0.52 oranında azalış göstermiştir.

Poliçe sayısındaki bu gerilemeye rağmen, otuz sekiz şirketin faaliyet gösterdiği yangın branşında 2002 yılında prim gelirleri 676.549 milyar liraya yükselerek bir önceki yıla göre cari fiyatlarla yüzde 50.66, ABD Doları bazında ise yüzde 32.27 oranında artış göstermiştir.

Yangın branşı prim gelirlerinin toplam prim gelirleri içindeki payı 2001 yılında yüzde 17.89'dan 2002 yılında yüzde 18.15'e yükselmiştir.

2002 yılında yangın branşında hasar oranı yüzde 41.90 olarak gerçekleşerek, 2001 yılının hasar oranına göre düşme göstermiştir. Bu branşın toplam teknik kar içindeki payı bir önceki yıl yüzde 10.21 iken, 2002 yılında yüzde 19.63'e yükselmiştir.

Nakliyat Sigortaları

2002 yılında, dış ticaret hacminde meydana gelen artış sonucu, Nakliyat-Yük sigortalarında bir canlanma tespit edilmiştir.

Yük sigortalarındaki fiyat rekabeti, 2002 yılında da olanca hızıyla devam etmiştir. Tekne sigortalarında ise, navlun piyasalarındaki düşüşün tekne değerlerinde yol açtığı azalma, fiyatlardaki artış ile dengelenebilmiştir. Öte yandan, tekne sahiplerinin yurt dışında sigorta yaptırma eğilimi 2002 yılında da sürmüştür.

1953 yılından bu yana yürürlükte olan ve uzun süreden beri piyasanın gereksinimini karşılayamayan Emtia Nakliyat Sigortası Genel Şartları'nın yenilenmesi, 2002 yılı içinde de gerçekleştirilememiştir.

Tekne sigortaları alanında, 1.11.2002 tarihi itibariyle Londra piyasası tarafından hazırlanan International Hull Clauses kullanıma sunulmuştur.

11 Eylül 2001'deki terör saldırıları ile Avrupa ve Amerika'daki sellerin Dünya reasürans piyasalarında yarattığı daralma, Ülkemiz Nakliyat sigortacılığını da dolaylı bir biçimde olumsuz olarak etkilemiştir.

2001 yıl sonu itibari ile nakliyat branşındaki toplam poliçe adedi 852.093 iken, bu sayı 2002 yılı sonunda 913.258 olarak gerçekleşmiş ve yüzde 7.18 oranında artış göstermiştir.

Otuz sekiz şirketin faaliyet gösterdiği nakliyat branşında 2002 yılında prim gelirleri 163.267 milyar liraya yükselerek bir önceki yıla göre cari fiyatlarla yüzde 49.06, ABD Doları bazında yüzde 30.86 oranında artış göstermiştir. Nakliyat branşı prim gelirlerinin toplam prim gelirleri içindeki payı 2001 yılında yüzde 4.37'den 2002 yılında yüzde 4.39'a yükselmiştir.

2002 yılında nakliyat branşında hasar oranı yüzde 50.24 olarak gerçekleşerek, 2001 yılının hasar oranına göre düşme göstermiştir. Bu branşın toplam teknik kar içindeki payı bir önceki yıl yüzde 14.63 iken, 2002 yılında yüzde 15.61'e yükselmiştir.

Kaza Sigortaları

2001 yılında baş gösteren krizin etkileri 2002 yılında da sürmüş ve Kaza branşını yakından ilgilendiren otomobil satışları son yılların en alt seviyesine inmiştir. Bu etki Kaza branşının toplam prim üretimi içindeki payının 2001 yılında olduğu gibi gerilemesine neden olmuştur.

Araç satışlarındaki azalmaya karşın yedek parça maliyetlerindeki dövize bağlı kalemlerden kaynaklanan artışlar hasar maliyetlerini yükseltmiş, dolayısıyla Kaza branşının hasar/prim oranları artış göstermiştir. Bu gelişmelerin Kaza branşının teknik karlılığına olan etkisi, geçtiğimiz yıla göre daha olumsuz bir şekilde kendini hissettirmiş bulunmaktadır.

Karayolları Trafik Kanunu Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Tarife ve Talimatında Hazine Müsteşarlığının yaptığı değişikliklerle bu sigortanın maddi teminat limitleri yüzde 67, tedavi gideri ve diğer bedensel zarar limitleri yüzde 64; sigorta primi de otomobil türü araçlarda yüzde 63 oranında artmıştır.

Sigorta priminin sigorta şirketleri tarafından serbestçe saptandığı diğer zorunlu sigorta olan Otobüs Koltuk Ferdi Kaza Sigortasının teminat limitleri de Hazine Müsteşarlığı tarafından yüzde 67 oranında artırılarak; Ölüm ve Sürekli Sakatlık halleri tazminatları ile Tedavi Giderleri 25 Milyar liraya yükseltilmiştir.

2001 yıl sonu itibari ile kaza branşındaki toplam poliçe adedi 10.122.657 iken, bu sayı 2002 yılı sonunda 9.923.198 olarak gerçekleşmiş ve yüzde 1.97 oranında azalış göstermiştir.

Poliçe sayısındaki bu gerilemeye karşın, otuz sekiz şirketin faaliyet gösterdiği kaza branşında 2002 yılında prim gelirleri 1.489.223 milyar liraya yükselerek bir önceki yıla göre cari fiyatlarla yüzde 45.08, ABD Doları bazında yüzde 27.37 oranında artış göstermiştir.

Kaza branşı prim gelirlerinin toplam prim gelirleri içindeki payı 2002 yılında bir önceki yıla göre 40.98'den yüzde 40.05'e düşmüştür.

2002 yılında kaza branşında hasar oranı yüzde 70.74 olarak gerçekleşerek, 2001 yılının hasar oranına göre düşme göstermiştir. Bu branşın toplam teknik kar içindeki payı bir önceki yıl yüzde 40.93 iken, yüzde 29.89'a gerilemiştir.

Makina-Montaj Sigortaları

2002 yılında gelen erken genel seçimler, yatırımların ödeneklerinin kısılmasına, bir kısım ihalelerin de iptal edilmesine neden olmuş ve 2001 yılında başlayan ekonomik krizin CAR-EAR sigortaları üzerindeki olumsuz etkilerini artırarak devam ettirmiştir.

Taahhüt sektöründeki firmalar bu kriz döneminde mevcut işlerini tamamlayarak ayakta kalabilmiş, ancak, bu firmalardan bir kısmı gene de sıkıntıya düşmüştür. Bazı müteahhitler ise, yurt dışı işlere yönelerek ayakta kalmayı başarmışlardır. Yaşananların doğal sonucu olarak, tahsilat problemi de artmıştır.

Enerji sektöründe de inşaat sektörüne benzer bir durgunluk yaşanmıştır. 2002 yılında dikkat çeken önemli projeler dizel mobil enerji santralleridir. Daha çok acil enerji ihtiyacı olan bölgelerde kurulan söz konusu tesisler montaj ve işletmeye alma sürelerinin kısalığı sebebiyle öncelikle tercih edilen projeler olmuştur. Bu santraller mühendislik sigortaları branşlarından inşaat ve montaj sigortası poliçeleri ile teminat altına alınmıştır.

Elektronik Cihaz ve Makine Kırılması sigortalarında, kriz nedeniyle pek çok firmanın bakım anlaşmalarını iptal etmesi, hasar adet ve rakamlarının artmasına sebep olmuştur.

2001 yıl sonu itibariyle makina montaj branşındaki toplam poliçe adedi 76.049 iken, bu sayı 2002 yılı sonunda 85.124 olarak gerçekleşmiş ve yüzde 11.93 oranında artış göstermiştir.

Otuz sekiz şirketin faaliyet gösterdiği makina montaj branşında 2002 yılında prim gelirleri 195.868 milyar liraya yükselerek bir önceki yıla göre cari fiyatlarla yüzde 59.83, ABD Doları bazında yüzde 40.32 oranında artış göstermiştir.

Makina montaj branşı prim gelirlerinin toplam prim gelirleri içindeki payı, bir önceki yıllara kıyaslandığında, 2002 yılında yüzde 4.89'dan yüzde 5.27'ye yükselmiştir.

2002 yılında makina montaj branşında hasar oranı yüzde 65.94 olarak gerçekleşerek, 2001 yılının hasar oranına göre düşme göstermiştir. Bu branşın toplam teknik kar içindeki payı bir önceki yıl yüzde 8.80 iken, 2002 yılında yüzde 5.95'e düşmüştür.

Tarım Sigortaları

Tarım sigortaları branşı içinde yer alan dolu sigortalarında, 2002 yılı içerisinde prim gelirlerinde diğer branşlarda göre daha fazla artış sağlanmış, hasar oranları da düşük kalmıştır. Bu olumlu gelişmelere rağmen, prim gelirlerinin gerek tarımsal üretimin, gerekse sektör verilerinin içindeki payının hala yüzde 1'ler seviyesinin çok altında olması, bu branşta henüz kayda değer bir ilerleme gerçekleştirilemediğini göstermektedir.

Hayvan Hayat Sigortaları branşında prim gelirlerindeki artış oranı diğer branşlara göre daha düşük gerçekleşmiştir. Ödenen hasarlar bakımından ise sonuçlar olumlu görünmektedir.

Şirketler arasında giderek artan rekabetin, bu sigortaların fiyatlandırılmasında aktüeryanın tam olarak uygulanmadığı dikkate alınmadığında, önümüzdeki yıllarda teknik sonuçları olumsuz yönde etkileyeceği aşıkardır. Fiyatlandırmanın teknik esaslara göre yapılabilmesi ise ancak sağlıklı istatistiksel verilerin toplanması ile mümkündür. Bu bağlamda, son sekiz yıldır sigorta şirketlerinden düzenli olarak toplanan verilerle Birlik'te köy ve ürün bazında dolu sigortası veri bankası oluşturulmuş bulunmaktadır. Bu verilerin 1995-1999 yıllarına ait kısmında gerekli düzeltme ve analiz çalışmaları tamamlanmış ve ilk kez il, ilçe, bitkisel ürün ve tehlike bölgeleri bazında beş yıllık veri özetleri sigorta sektörünün bilgilerine sunulmuştur.

Sürdürülebilir tarım sigortaları için kalıcı ve sağlıklı bilgi sistemlerinin oluşturulması zorunlu görünmektedir. Buna hazırlık olmak üzere, verilerde standardizasyonun sağlanması amacıyla Devlet İstatistik Enstitüsünün 81 ildeki ilçe ve köylerin kodlanmış listeleri güncelleştirilerek sigorta sektörünün hizmetine sunulmuştur. Ayrıca, dolu riskine ek olarak yangın, don ve kalite kaybı teminatı ile önümüzdeki yıllarda verilmesi hedeflenen kuraklık ve sel gibi diğer teminatlar da göz önüne alınarak, hazırlanan yeni veri toplama formatları şirketlere gönderilmiştir.

Diğer taraftan, tarım sigortalarını doğrudan ilgilendiren meteorolojik, topoğrafik ve tarımsal parametreler ile sigorta değerlerinin köy bazında bile büyük değişiklikler göstermesi nedeniyle, Birlik'te başlatılmış olan Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) projesi ile il, ilçe, köy, bitkisel ürün ve hayvan bazında dijital risk haritalarının hazırlanarak, sigorta şirketlerinin en uygun teminat koşullarını ve fiyatları belirlemesi konusunda yardımcı olunması hedeflenmiştir.

2001 yıl sonu itibariyle tarım branşındaki toplam poliçe adedi 71.613 iken, bu sayı 2002 yılı sonunda 94.691 olarak gerçekleşmiş ve yüzde 32.23 oranında artış göstermiştir.

On dört şirketin faaliyet gösterdiği tarım branşında 2002 yılında prim gelirleri 15.424 milyar liraya yükselerek bir önceki yıla göre cari fiyatlarla yüzde 78.20, ABD Doları bazında yüzde 56.45 oranında artış göstermiştir.

Tarım branşı prim gelirlerinin toplam prim gelirleri içindeki payı 2001 yılında yüzde 0.35'den 2002 yılında yüzde 0.41'e yükselmiştir.

2002 yılında tarım branşında hasar oranı yüzde 60.10 olarak gerçekleşerek, 2001 yılının hasar oranına göre artış göstermiştir. Bu branşın toplam teknik kar içindeki payı bir önceki yıl yüzde 0.42 iken, 2002 yılında yüzde 0.61'e yükselmiştir.

Hukuksal Koruma Sigortaları

2002 yılında Hukuk branşındaki gelişme ve değişimler aşağıda açıklanmıştır:

Emeklilik Şirketleri Kuruluş ve Çalışma Esasları; Bireysel Emeklilik Sistemi; Bireysel Emeklilik Aracıları; Emeklilik Yatırım Fonlarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin olarak dört yönetmelik kabul edilmiştir.

Sigorta Eksperleri Yönetmeliği ile Sigorta ve Reasürans Brokerleri Yönetmeliklerinde değişiklikler yapılmıştır.

Türk Ticaret Kanunundaki anonim şirketler için asgari sermaye miktarının 50 milyar liraya; limited şirketler için sermaye miktarının 5 milyar liraya yükseltilmesine karar verilmiştir.

Sigorta ve Reasürans Şirketlerinin Bağımsız Dış Denetim Kuruluşlarınca Denetlenmesi Hakkında Yönetmelikte değişikliğe gidilmiştir.

Karayolları Trafik Garanti Fonu Yönetmeliği yürürlükten kaldırılarak; Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabı Yönetmeliği kabul edilmiştir.

Binaların Yangından Korunması Yönetmeliği düzenlenmiştir.

Sigorta şirketlerinin faaliyetlerine son verilmesi ve tasfiye işlemlerinin yürütülmesi sırasında teminatların öncelikli olarak sigortalı alacaklarına tahsis edilmesi ile ilgili tebliğ yayınlanmıştır.

Karayolları Motorlu Araçlar Mali Sorumluluk Sigortası ayrı bir branş olarak tesis edilmiştir.

Zorunlu Deprem Sigortası Genel Şartlarında ve Zorunlu Deprem Sigortası Tarife ve Talimatında değişiklikler yapılmış, bir mesken için verilebilecek azami teminat tüm yapı tarzları için 40 milyar lira olarak kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığı, Belediye Gelirleri Kanununun 40-44üncü maddelerindeki yangın sigorta vergisinin 3030 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununun uygulandığı yerlerde Büyükşehir Belediyesine ödenmesi gerekeceğini açıklamıştır.

2001 yılı sonu itibari ile hukuksal koruma branşındaki toplam poliçe adedi 155.685 iken, bu sayı 2002 yılı sonunda 183.607 olarak gerçekleşmiş ve yüzde 17.93 oranında artış göstermiştir.

Yedi şirketin faaliyet gösterdiği hukuksal koruma branşında 2002 yılında prim gelirleri 2.878 milyar liraya yükselerek bir önceki yıla göre cari fiyatlarla yüzde 27.70, ABD Doları bazında yüzde 12.13 oranında artış göstermiştir.

Hukuksal koruma branşı prim gelirlerinin toplam prim gelirleri içindeki payı 2001 yılında yüzde 0.09'dan 2002 yılında yüzde 0.08'e düşmüştür.

2002 yılında hukuksal koruma branşında hasar oranı yüzde 0.27 olarak gerçekleşerek, 2001 yılının hasar oranına göre artış göstermiştir. Bu branşın toplam teknik kar içindeki payı bir önceki yıl yüzde 0.76 iken, 2002 yılında yüzde 0.65'e düşmüştür.

Kredi Sigortaları

1998 yılında ayrı bir branş olarak tesis edilen kredi sigortalarına yeterli talep olmamıştır. 2002 yılında da 2001 yılında olduğu gibi sadece bir şirket bu branşta faaliyette bulunmuştur.

2001 yıl sonu itibariyle on üç olan poliçe sayısında bir değişiklik meydana gelmemiş; ancak, prim gelirleri 444 milyar liraya yükselerek bir önceki yıla göre cari fiyatlarla yüzde 25.41, ABD Doları bazında yüzde 10.13 oranında artış göstermiştir.

Kredi branşı prim gelirlerinin toplam prim gelirleri içindeki payı 2001 yılında yüzde 0.01 iken bu oran, 2002 yılında da yüzde 0.01 olarak gerçekleşmiştir.

2002 yılında kredi branşında hasar oranı yüzde 117.39 olarak gerçekleşerek, 2001 yılının hasar oranına göre düşme göstermiştir. Bu branşın bir önceki yıl toplam teknik kar içinde yüzde 0.01 olan payı 2002 yılında da aynı kalmıştır.

Sağlık Sigortaları

Sigorta şirketlerinin özel hastanelerle yaptıkları işbirliği çalışmaları ile yeni ürünler ortaya çıkmış; diğer taraftan sigortalıların ayakta tedavi planlarından yatarak tedavi planlarına geçmek suretiyle ekonomik krizi atlattırma çalışmaları gözlenmiştir.

Evde bakım hizmeti veren şirketler faaliyete başlamıştır.

Hastanelerde büro ve bankalarda personel bulundurmak yoluyla hizmet verilmesi yaygınlaşmıştır.

Bazı hayat sigorta şirketlerinin sağlık sigortaları portföyü hayat dışı branşlarda faaliyet gösteren şirketlere devredilmiştir.

Türk Tabipler Birliği asgari ücret katsayı artışları, hekimlik hizmetlerinde yüzde 32, tetkik hizmetlerinde yüzde 44 olurken, enflasyon yüzde 30.8 olarak gerçekleşmiştir.

2001 yıl sonu itibari ile sağlık branşındaki toplam sağlık sigortalı sayısı 655.703 iken, bu sayı 2002 yılı sonunda 697.505 olarak gerçekleşmiş ve yüzde 6.38 oranında artış göstermiştir.

Otuz dokuz şirketin faaliyet gösterdiği sağlık branşında 2002 yılında prim gelirleri 410.422 milyar liraya yükselerek bir önceki yıla göre cari fiyatlarla yüzde 51.79, ABD Doları bazında yüzde 33.26 oranında artış göstermiştir.

Sağlık branşı prim gelirlerinin 2001 yılında toplam prim gelirleri içindeki yüzde 10.79 olan payı, 2002 yılında yüzde 11.04'e yükselmiştir.

2002 yılında sağlık branşında hasar oranı yüzde 74.82 olarak gerçekleşerek, 2001 yılının hasar oranına göre düşme göstermiştir. Bu branşın toplam teknik kar içindeki payı bir önceki yıl yüzde 12.95 iken, 2002 yılında yüzde 17.05'e yükselmiştir.

Hayat Sigortaları

7.10.2001 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Yasasında belirtilen yönetmeliklerin yayımlanması ile; hayat sigorta şirketleri mevcut statüyü koruyarak hayat ve sağlık sigortası işleri yapmaya devam etmek ya da Emeklilik Şirketi haline dönüşmek suretiyle emeklilik yanında hayat ve ferdi kaza sigortaları yapan bir statüye geçmek gibi bir yol ayrımı ile karşı karşıya kalmışlardır. Bu bağlamda hayat branşında faaliyet gösteren 12 hayat sigorta şirketi emeklilik şirketine dönüşebilmek için Hazine Müsteşarlığına başvurmuştur. 2002 yıl sonu itibariyle bunlardan altısına ön izin verilmiş ve bu şirketler dönüşüm çalışmalarına başlamışlardır.

Bireysel emekliliğin yeni bir konu olarak kamuoyunun gündemine girmesiyle hayat sigorta şirketlerinin yeniden yapılanma ve hizmet kalitesini artırma çalışmaları ağırlık kazanmış ve prim üretiminde 2001 yılına göre yüzde 49 civarında bir artış gerçekleştirilmiştir. 2002 yılı enflasyon oranının yüzde 30.8 seviyesinde olduğu göz önüne alındığında, yüzde 19 oranında reel büyüme sağlandığı görülmektedir.

Bir hayat sigorta şirketinin faaliyetinin durdurulması dışında hemen hemen tüm şirketler bir yıl önceki seviyelerini koruyarak 2002 yılını kapatmıştır. Bu durum göstermektedir ki; ekonominin olumlu gelişmesi durumunda hizmet kalitesinin artırılması ve biraz da teşvik sağlanması ile hayat sigorta sektörünün gelişme göstererek ülke ekonomisine önemli katkıda bulunması hiç de zor olmayacaktır.

2001 yıl sonu itibari ile hayat branşındaki toplam hayat sigortalıları sayısı 3.612.937 iken, bu sayı 2002 yılı sonunda 3.216.653 olarak gerçekleşmiş ve yüzde 10.97 oranında azalış göstermiştir.

Poliçe sayısındaki bu gerilemeye karşın, yirmi sekiz şirketin faaliyet gösterdiği hayat branşında 2002 yılında prim gelirleri 686.350 milyar liraya yükselerek bir önceki yıla göre cari fiyatlarla yüzde 48.77, ABD Doları bazında yüzde 30.61 oranında artış göstermiştir.

Bu branşın toplam teknik kar içindeki payı bir önceki yıl yüzde 18.42 iken , 2002 yılında yüzde 18.46'ya yükselmiştir.

Sektörün Hasar Değerlendirmesi

Ülkemizin uzun zamandır içinde bulunduğu ekonomik krizin olumsuz etkileri, ihtiyaç listesinde hiçbir zaman öncelikli sıralarda yer almayan sigorta gereksiniminin daha da gerilere düşmesine neden olmuştur. Yaşanan krize ilave olarak; yönetim hataları nedeniyle bazı sigorta şirketlerinin mali zorluğa düşmesi, bazılarının da kapatılması, zorunlu trafik sigortası yaptırmış olan vatandaşların yasal takibe uğramaları gibi sonuçlar yaratmış ve sigorta yaptıran birçok vatandaş zarar görmüştür. Mağduriyetler sadece sigortalı düzeyinde kalmamış, söz konusu sigorta şirketleri ile temasta bulunmuş tüm üçüncü şahıslara yansımıştır.

Yeterli düzeyde gerçekleşmeyen üretim artışı ve hasar maliyetlerindeki büyük artışlar hasar/prim dengesinin bozulmasına neden olmuştur. Şirketler bu durumdan kurtulmanın yolunun fiyatta daha fazla indirim yaparak pazar paylarını artırmak olarak görmüşlerdir.

Diğer taraftan; hasar maliyetlerinin yükselmesine katkı yapan ve özellikle kriz dönemlerinde artış gösteren suistimalli hasarlarla başa çıkmak üzere şirketlerin hasar birimleri arasında iletişim ve işbirliği artmıştır. Ancak, bu işbirliği şirketler arası on-line bağlantı sağlanamadığı sürece yetersiz kalacaktır.

Dünyamızın ekolojik dengesinin bozulması sonucu doğal afetlerde gözle görülür artışlar yaşanmaktadır. Doğa olaylarına bir de büyük şehirlerdeki alt yapı yetersizliği ve bozukluğu eklendiğinde ciddi kayıplar yaşanmaktadır. Sel, fırtına, yıldırım ve kar ağırlığı hasarları sonucu ödenen tazminat tutarlarında önemli artışlar yaşanmakta ve reasürans anlaşmalarında zorluklar ortaya çıkmaktadır.

Sigorta şirketleri müşteri memnuniyetini üst düzeyde tutabilmek amacıyla bilgi işlem teknolojisine daha fazla önem verir hale gelmişlerdir. Ekspertler, acenteler ve servisler ile on-line bağlantıları, cep telefonları ile çağrı merkezleri kullanımı gibi yeniliklerle asistans hizmetlerinin kullanım alanları çeşitlendirilmiş; oto branşında çekme, kurtarma, kiralık araç, acil yardım hizmetlerinin yanında, konut ve işyerlerine yönelik asistans uygulamaları başlatılmıştır. Oto branşındaki anlaşmalı servis uygulaması konut hasarlarında da başlamıştır.

Piyasada bazı branşlardaki uzman eksperlerin yetersizliği devam etmektedir. Bu açıdan, İstanbul Üniversitesi ile işbirliği yapılarak gerçekleştirilen eksperlik kursları bu ihtiyacın giderilmesinde katkı sağlayacaktır. Genel olarak hasar tasfiyeleri konusunda ihtisas mahkemelerine duyulan gereksinim artarak devam etmektedir. Rücu gelirleri sektör için oldukça önemli olmasına rağmen rücu tahsilatları istenilen düzeyde değildir. Buna bağlı sorumluluk poliçelerine duyulan ihtiyaç artmaktadır.

Ekonomik kriz nedeniyle 2001 yılında hayat sigortalarında artan iştiralar, azalmakla birlikte 2002 yılında da devam etmiş ve sayı olarak yüzde 10 - yüzde 15 azalmıştır. Diğer hayat branşlarındaki hasarlarda önemli değişiklikler gözlemlenmemiştir.

Özel sağlık kuruluşları tarafından 2001 yılında ekonomik kriz nedeniyle uygulanamayan tıbbi enflasyon artışları makul oranlarda da olsa 2002 yılında uygulanmaya başlamış ve sağlık sigortalarında hasar maliyetleri artmıştır.

Sağlık branşında 2002 yılında süregelen problemlerde bir düzelme olmamıştır:

- Hastalıkların standart kodlama sistemleri ile kodlanmaması poliçe üretim aşamalarında bilgi eksikliği dolayısıyla sorunlara neden olmuş,
- Anlaşmalı kurumlar tarafından verilen hizmetlerin, herkesin kabul edebileceği standart kod sistemi ile kodlanmaması sonucu hasar kontrolünde problemler yaşanmış,
- Anlaşmalı kurum sigorta şirketi arasında bilgi akışı uygun bir prosedüre oturtulamamış,
- Çoğunlukla keyfi fiyat uygulamalarının önüne geçilememiş, özel sağlık kuruluşlarının hizmet kaliteleri ve ücret politikaları konusunda bir standartta anlaşılammıştır.

Özel sağlık kuruluşları, doktor ve eczanelerden düzenli ödemeler yapan sigorta şirketlerine anlaşmalı kurum olma talepleri artmış, hizmet arzındaki bu artış kalitenin kontrol edilmesini güçleştirmiştir.

Sigortalı sayısının artmaması, "ömür boyu yenileme garantisi" ile yenilenen poliçelerin artmasına sebep olmuş ve hasar kontrolü konusunda yeni tehlikeler ortaya çıkmıştır.

Türk Reasürans Piyasası

Türk sigorta endüstrisinde faaliyet gösteren sigorta ve reasürans şirketleri, beş senelik bir müddetle 30.12.2001 tarih ve 24626 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Sigortacılıkta Yurt İçi Reasürans Havuzu Sistemi’ne İlişkin Karar” uyarınca her türlü reasürans sözleşmelerinin %20’sini Milli Reasürans T.A.Ş.’ne teklif etmek zorundadırlar. “Kararname Pool’u” olarak bilinen bu sistem kapsamındaki işler, 1.1.1970 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere uluslararası piyasalara müracaat etmeden önce yerel reasürans kapasitesinin kullanılmasını sağlamak amacıyla Milli Reasürans T.A.Ş. tarafından bir “pool”da toplanmakta ve bu “pool”dan iş almak konusunda istekli olan yerel sigorta ve reasürans şirketlerine saklama paylarında tutulmak üzere tekrar devredilmektedir.

1929 yılından 2001 sonuna kadar devam etmiş bulunan sigorta şirketlerinin reasürans devretme zorunluluğunun kalkmasıyla 2002 yılında özellikle bölüşmeli tretelerde yaşanan plasman zorluğu 2003 yılında da devam etmiştir. Milli Reasürans T.A.Ş. bu zorluğu telafi etmek üzere Türk sigorta endüstrisinin kullanımına “Ek Kapasite” (Pari-Passu) adı altında yeni bir kapasite sunmuştur. Ayrıca, ihtiyari reasürans alanında da kapasite yaratılmış olup bu uygulamalara 2003 yılında da devam edilmektedir.

Dünya reasürans piyasasının 11 Eylül 2001 tarihinde ABD’de yaşanan terörist saldırılar sonucu tarihinin en büyük hasarını yaşamış olması ve bunu takiben Avrupa’da meydana gelen fırtına ve sel hasarları nedeniyle ortaya çıkan kapasite darlığı Türk sigorta endüstrisini de etkilemiş, 2002 yılında bölüşmeli reasürans sözleşmelerinde saklama payları arttırılmış, plen adetleri düşürülmek suretiyle trete kapasiteleri azaltılmış, daha önceleri sınırsız verilen terör teminatı belirli limitler dahiline çekilmiştir. Komisyonları azaltma, depoları sıfırlama gibi temayüller devam etmiş, deprem komisyonları %20 olarak sabitlenmiştir. Yangın tretelerine minimum yangın fiyatı (0.25%) uygulaması getirilerek kar kaybı/iş durması riskinin treteye devri için sınırlama ve fiyatlama şartı konulmuştur.

2003 yenilemelerinde ise, bunlara ilaveten, mühendislik tretelerine de gerek mühendislik riskleri (0.35%) gerekse bu treteler altında yazılan deprem ve terör için fiyat uygulaması başlatılmıştır. Deprem ve terör fiyatları, makine kırılması ve elektronik aletler için yangın tarife fiyatlarının yarısı olarak belirlenmiştir. Yangın ve mühendislik tretelerinde deprem ve terör devirlerinin sınırlandırılmasına devam edilmiş, yangın tretelerine deprem için olay başına limit konulmuştur. Ayrıca, yine yangın tretelerinde seyyah muafiyeti standart bir oranla uygulanmaya başlanmıştır. Yangın ve mühendislik tretelerine “koasürans klozu” adı altında şirketler arası koasüransı sınırlandırıcı bir şart eklenmiştir. Genelde ise, özellikle nakliyat tretelerinde, otomatik trete kapasiteleri düşürülmüş, belli bir miktarı geçen hasarlarda reasürörle işbirliği şartı (Claims Cooperation Clause) getirilmiştir.

Bölüşmesiz reasürans sözleşmelerinde 2002 yılında fiyatlar %50 arttırılmış, üst dilimlerde terör hariç tutulmuştur. 2003 yılında da devam eden bu uygulamalar nedeniyle plasman zorluğu pek yaşanmamış, sigorta şirketlerinin net saklama payı miktarları bölüşmeli tretelerdeki saklama paylarının makul seviyelerine getirilmiştir.

Türk reasürans piyasasında 1929 yılında kurulan Milli Re, 1945 yılında kurulan Destek Re, 1979 yılında faaliyete geçen ancak 2001 yılının ikinci yarısından itibaren tasfiye kararı alan İstanbul Re ve 1980 yılında kurulup 2000 yılında yeni iş yazmayı durduran Halk Re olmak üzere dört yerel şirket faaliyet gösterirken, 2002 yılında sadece Milli Reasürans T.A.Ş. ve Destek Reasürans faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. 2002 sonu itibariyle 385.953 milyar TL. olarak gerçekleşen yerel şirketlere ait reasürans primi bir önceki yıla oranla %25.85 artmış olup %82.27’si Milli Re, %17.72’si Destek Re tarafından gerçekleştirilmiştir. Türk reasürans piyasa priminin %34’ü civarında gerçekleşen bu primin %84’ü yerel şirketlerin üzerinde tutulmuştur.

Branşlar itibariyle karşılaştırmalı prim gelişimi milyar TL olarak aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Reasürans Şirketlerinin Branşlara Göre Karşılaştırmalı Prim Üretimleri
(Milyar TL)

Branşlar <i>Branches</i>	2000		2001		2002	
	Toplam Prim <i>Total Premium</i>	Artış Oranı <i>Growth Rate</i>	Toplam Prim <i>Total Premium</i>	Artış Oranı <i>Growth Rate</i>	Toplam Prim <i>Total Premium</i>	Artış Oranı <i>Growth Rate</i>
Yangın <i>Fire</i>	49.800	56.56	101.948	104.71	147.953	45.13
Nakliyat <i>Marine</i>	10.740	52.94	18.139	68.89	23.771	31.05
Kaza <i>Accident</i>	111.641	76.42	134.229	20.23	131.505	-2.03
Makina-Montaj <i>Engineering</i>	13.709	58.61	23.722	72.02	30.753	29.64
Tarım <i>Agriculture</i>	1.008	59.93	1.185	17.56	1.023	-13.67
Hukuksal Koruma <i>Legal Protection</i>	52	572.97	124	138.46	68	-45.16
Sağlık <i>Health</i>	16.849	58.66	22.678	34.60	44.385	95.72
Ferdi Kaza <i>Personal Accident</i>	1.863	57.24	2.559	37.36	3.664	43.18
Kredi <i>Credit</i>	4	0.84	20	400.00	2	-90.00
Hayat <i>Life</i>	2.023	66.46	2.067	2.17	2.829	36.87
Toplam <i>Total</i>	207.770	66.93	306.671	47.60	385.953	25.85

1996 yılında faaliyete geçirilen hukuksal koruma branşında orijinal teminat kapsamının bir hayli geniş tutulmuş olması nedeniyle reasürans temin etmek 2002 yılında da mümkün olmamıştır.

Sigorta ve Reasürans Şirketlerinin Yatırımları

En önemli fonksiyonlarından biri fon yaratmak ve yaratılan bu fonları çeşitli yatırım araçları kanalıyla ekonomiye kazandırmak olan sigorta ve reasürans şirketlerinin yatırımları; 2002 yılında bir önceki yıla göre yüzde 35,64 artarak 4.209 trilyon liraya ulaşmıştır.

Şirketlerin toplam yatırım portföylerindeki en yüksek pay yüzde 64,81 ile Hazine Bonosu ve Devlet Tahviline ait olup, bunu yüzde 12,09 ile Vadeli Mevduat, yüzde 9,08 ile gayrimenkuller, yüzde 8,15 ile iştirakler izlemektedir.

Sigorta ve reasürans şirketlerinin yatırım portföylerinin yaklaşık yüzde 53,17'sini Hazine Müsteşarlığı adına bloke edilmiş olan aktif değerler oluşturmaktadır.

	1998	1999	2000	2001	2002
A. Menkul Değerler <i>Shares and Bonds</i>	415.725	733.653	1.360.704	2.151.689	2.949.470
Hazine Bonosu <i>Treasury Bonds</i>	266.626	249.221	194.361	618.119	1.239.978
Devlet Tahvili <i>Government Bills</i>	108.988	417.871	898.698	1.103.157	1.488.393
Yatırım Fonu <i>Investment Funds</i>	9.696	20.350	76.276	131.528	56.453
Hisse Senetleri <i>Shares</i>	26.106	24.689	144.187	187.352	16.524
Diğer <i>Others</i>	4.309	21.523	47.181	111.532	148.122
B. Gayrimenkuller <i>Real Estate</i>	51.784	78.723	141.173	250.067	381.791
C. Vadeli Banka Mevduatı <i>Deposit Accounts</i>	71.444	414.324	334.504	473.291	508.745
D. İştirakler <i>Participations</i>	23.907	62.953	130.517	208.241	342.931
E. İkrarlar <i>Loans</i>	988	2.022	5.297	19.618	26.048
Genel Toplam <i>General Total</i>	563.848	1.291.676	1.972.195	3.102.907	4.208.985

Sektörün Sorunları ve Öneriler

Sektörün önceki yıllarda yaşadığı sorunların büyük bir kısmı 2002 yılında da devam etmiştir. Sektör sorunları kronikleşmiş bir halde senelerden beri, çözümsüz kalmış; bu durum rekabet gücünü, haksız rekabete dönüştürmüş ve istenilen randımanla çalışmayı önlemiştir. Yaşayan sorunlara yenilerinin eklenmesi yanında ekonomik ve siyasi ortamın belirsizliği de çözüm olasılıklarını zorlaştırmaktadır.

Sektör sorunları kısaca anahatları ile aşağıda belirtilmiştir.

Sigortacılık Düzenleme ve Denetim Kanunu

1994 yılından bu yana yürürlükte bulunan ve aynı yıl 3991 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi sonucunda yasal dayanağını yitiren 539 sayılı KHK'nin önemli hükümleri Anayasa Mahkemesi tarafından çeşitli tarihlerde iptal edilmiş, ayrıca Acenteler Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. Bunun sonucunda sigorta sektöründe düzenleme ve denetim açısından büyük bir yasal boşluk doğmuştur.

Bu nedenle Birlik, Avrupa Birliği'nin sigortacılığa ilişkin direktiflerini ve bu Birliğe dahil ülkelerin mevzuatını dikkate alarak "Sigortacılık Düzenleme ve Denetim Kanunu Taslağı" hazırlamış, Birliğe üye sigorta şirketlerinin de görüşünü alarak son şekli verilen Taslak, ilgili Devlet Bakanına ve Hazine Müsteşarlığı'na sunulmuştur. Taslakta, özellikle bağımsız bir Sigortacılık Düzenleme ve Denetim Kurumu üzerinde durulmuş, Kurumun ve buna bağlı Denetim Kurulunun her türlü etkilerden arındırılmış olarak mali denetime yönelik çalışması amaçlanmıştır. Kanunun biran önce düzenlenmesi ve yasanın çıkarılması sektörün en önemli ve acil bir sorundur.

Denetim

Sigorta sektörünün içinde bulunduğu yasal boşlukların yanı sıra, etkinliği ve güncelliği olmayan yöntem ve yaklaşımlarla denetlenmeye çalışılması, karşılaşılan bir diğer önemli sorundur.

Düzenleme ve denetim otoriteleri, bu işlevlerini yerine getirmeye çalışırken işler belli bir standart çerçevesinde yürütülememektedir. Birlik ile işbirliği yapılarak Denetim esaslarının yeniden belirlenmesi; denetim gecikmelerini azaltabilecek ve şirketler arasında farklı denetim yapılmasını önleyecektir.

Avrupa Birliğinde ise sigorta girişimlerinin denetimi mali denetim üzerinde yoğunlaşmakta, bu bağlamda sigorta şirketlerinin teknik karşılıklarının, yükümlülük karşılama yeterliliklerinin, garanti fonlarının Avrupa Birliği genelinde yürürlükte bulunan kural ve uygulamalara uygunluğunun denetimini içermektedir.

Öte yandan denetim ve düzenleme otoritelerinde personel hareketliliğinin yüksekliği denetim ve düzenleme görev ve işlevlerinin sürekliliğini engellemektedir.

Sigorta Sözleşme Kanunu

Sigorta sözleşmelerinin yasal dayanağı 1956 yılında yürürlüğe giren Türk Ticaret Kanunu'nun güncelliğini yitirmiş hükümleridir. Ayrıca Medeni Kanun ve Borçlar Kanununun genel hükümleri özel nitelik taşıyan sigorta sözleşmelerinin düzenlenmesi, işleyişi ve sonuçlandırılması açısından yeterli olamamaktadır.

Tüm Avrupa Birliğinde olduğu gibi bu yasal boşluğun, sigorta sözleşmelerine ilişkin temel ve güncel kural ve koşulları içeren Sigorta Sözleşme Kanunu ile düzenlenmesi zorunlu görülmektedir. Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği bu bağlamda Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin yasaları paralelinde bir taslak hazırlama çalışmalarına başlamıştır. Bu yasanın Sigorta Düzenleme ve Denetleme Kanunu ile eş zamanlı olarak yürürlüğe girmesi gerekli görülmektedir.

Sigorta Şirketi Kurulması ve El Değiştirmeler

Sigorta düzenleme ve denetiminden sorumlu otoriteler ile B.D.D.K, sigorta şirketi kurulması veya şirket sermayesinin el değiştirmesi aşamalarıyla ilgili izin yetkilerini kullanırken, kurucuların veya yeni sermayedarların değerlendirilmesinde yeterli özeni göstermeden şirket kurulmasına veya el değiştirmelere izin verebilmektedir. Sektörü yakından izleyen ve bu konuda bilgi birikimi olan Türkiye Sigorta ve

Reasürans Şirketleri Birliğinden herhangi bir görüş sorulmamaktadır. Hissedarlarının mali sorunları nedeniyle yönetimleri BDDK'ya devredilen sigorta şirketlerinin el değiştirmelerinde de aynı durum sözkonusu olup yapılan hatalar yinelenmektedir. Güvene dayalı olarak çalışması gereken sigorta şirketlerinin bir çoğu, kendileri güvenilir olmayan sermayedarların eline geçmektedir.

AB'de ise kuruluş veya el değiştirme aşamalarında bir sigorta girişimine doğrudan doğruya veya dolaylı iştirak eden gerçek veya tüzel kişi ortakların kimlikleri ve ortaklık payları yetkili otoritelerce ciddi şekilde incelenmekte, bu incelemelerden sonra bir sigorta şirketini özenle ve basiretle yönetmek için yeterli nitelikleri taşımayanlara bu izinler verilmemektedir.

Türk Ticaret Kanununun 1295 ve 1297'nci Maddeleri

Anayasa Mahkemesinin 11.3.1996 tarihli, 1997/35 sayılı kararıyla iptal edilen TTK'nun 1295 ve 1297'nci maddelerinin ikinci fıkralarından doğan hukuki boşluk halen devam etmektedir. Bu nedenle, Birlik tarafından hazırlanan Sigortacılık Düzenleme ve Denetim Kanunu Taslağına konulan bir hükümlerle bu boşluğun kapatılması amaçlanmıştır.

T.Ticaret Kanununun sigortacılığa ilişkin hükümlerindeki yetersizlikler dikkate alınarak Genel Şartların da dayanağı olarak Sigorta Sözleşme Kanununun hazırlanması zaruri görülmekte ve Adalet Bakanlığınca yürütülen T.Ticaret Kanununun tadili çalışmalarının bir an önce sonuçlanması beklenilmektedir.

Acenteler Yönetmeliği

Anayasa Mahkemesinin 24.10.1995 tarihli kararıyla, 7397 sayılı Kanunun 9uncu maddesinin son fıkrası hükmünün iptal etmesi nedeniyle, dayanaksız kalan ve uygulamadan kalkan Acenteler Yönetmeliğinin doğurduğu boşluk halen devam etmektedir.

Yapı Denetimi Hakkında 595 Sayılı KHK

10.4.2000 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 595 sayılı KHK'nin Yapı Denetim Kuruluşları Mali Sorumluluk Sigortasına ilişkin hükümlerinin uygulaması bu sigorta ile verilmesi istenilen teminatların reasüre edilmesindeki güçlük ve deprem riski karşısında reasürörlerin tutumu nedeniyle 16.2.2001 tarihine kadar uzatılmış; ancak, sözüedilen KHK'nin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla yapılan başvuruyu sonuçlandıran Anayasa Mahkemesi de 24.5.2001 tarihinde 595 sayılı KHK'yi iptal etmiştir.

Yapı Denetimindeki boşluğu kapatmak üzere 29.6.2001 tarihinde 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kabul edilmiştir. Kanun Yapı Denetim kuruluşlarını, denetçi mimar, mühendis ve proje müelliflerini, yapı müteahhidlerini, laboratuvar görevlilerini yapının kusurlu yapılmasından dolayı belirli süreler için sorumlu tutmuştur. Ancak 595 sayılı KHK'nin, aksine bu konuda zorunlu sigorta sistemi getirilmemiş ve sorumluluğun sigorta ile karşılanması yolunda herhangi bir düşünce de Kanunda yer almamıştır. Bir deprem bölgesi olan ülkemizde doğal afetler de dikkate alındığında yapı denetiminde sigortanın düşünülmemesi önemli bir eksiklik olarak görülmektedir.

Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabı

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 108inci maddesiyle Birlik nezdinde oluşan Trafik Garanti Fonu'nun adı 2002 yılından itibaren Trafik Garanti Sigortası Hesabı olarak değişmiştir. Hesaba ilişkin işlemler ve uygulama 1998 yılından itibaren Birlik tarafından yürütülmektedir. Ancak, ilgili mevzuatın yetersizliği nedeniyle Birliği zor durumlara sokacak ve hukuki bakımdan sorumlu bırakabilecek bazı sorunlar vardır. Trafik Garanti Sigortası Hesabının tüzel kişiliğinin olup olmadığı, Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanuna göre yapılacak takibatın kim tarafından yapılacağı, Hesabın mali kaynaklarında yetersizlik halinde ödemelerin nasıl karşılanacağı konusunda mevzuat açık değildir. Sigorta şirketlerinin iflası halinde de devreye giren ve bu halde maddi tazminatı da ödeme durumunda kalan Trafik Garanti Sigortası Hesabının, son zamanlarda mali durumları bozulan ve iflasları istenilen şirketler karşısında alacağı sorumluluk, Hesaba büyük yükler getirecek gibi görünmektedir. Bu durum, yukarıda değindiğimiz sorunların, Birliği mali yükümlülük altında bırakmayacak şekilde çözülmesini ve bunu teminen mevzuatta yeni düzenlemeler yapılmasını gerektirmektedir. Konu önemi nedeniyle Hazine Müsteşarlığına defalarca intikal ettirilmiştir. Kötü yönetilen ve mevzuata uymayan yöneticilerin sebep olduğu zararların iyi niyetle sigorta yaptıran sigortalıların ödediği paralarla karşılanması hakkaniyete uygun düşmemektedir. Bu nedenle bir an önce mevzuatın değiştirilip hiç olmazsa maddi hasarların kapsamdan çıkarılması insani açıdan daha doğru olacaktır.

İflas Eden Sigorta Şirketlerinin Teminatlarının Sigortalı Alacaklarına Tahsis Edilmesi

16 Ekim 2002 tarihli Resmi Gazetede, Sigorta Murakabe Kanununa istinaden faaliyetlerine son verilen, iflas eden veya tasfiye edilmekte olan sigorta şirketlerinin tazminatlarının, hayat sigortaları hariç, sigortalı alacaklarına tahsis edilmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen Hazine Müsteşarlığının 7 no'lu tebliği yayımlanmıştır.

Tebliğe göre; iflas eden sigorta şirketinin Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabı kapsamı dışında kalan hasarları ile ilgili olarak Hazine Müsteşarlığınca belirlenecek adrese başvurulacak ve ödemeler yapılacaktır.

Görev, 2003 yılında Birliğe verilmiştir. Birlik halen iflas eden şirketlerin tebliğ konusu sigortalı alacaklarının tasfiyesi için müflis Emek, Akdeniz ve Universal Sigorta A.Ş.'lerinin bazı elemanları ile ve yalnız bu tasfiye işleri ile uğraşmak ve giderleri karşılanmak üzere Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabı içindeki personelinin takviye etmiştir.

Bütün bu ek görevler nedeni ile Birlik üst düzey yönetimi ve tüm Birlik çalışanları gerçekten çok ağır yük altına girmiş bulunmaktadır.

Sigorta Ekspertlik Kursu

Uzun bir zamandan beri sektörün eksper ihtiyacını karşılamak amacı ile Hazine Müsteşarlığı ile yapılan görüşmeler sonucu Ekspertlik kurslarının açılması kararlaştırılmış ve Yönetmeliğin verdiği olanak çerçevesinde Kursun İstanbul Üniversitesi ile işbirliği yapılarak açılması yoluna gidilmiştir.

Kursa 3100 kişi başvurmuş, Anadolu Üniversitesi ile de yapılan işbirliği sonucu bu üniversitenin gözetimi ve değerlendirilmesi ile yapılan ön eleme sınavını kazanan 125'inin katılımı ile kurs başlatılmıştır.

Kurs bitirme sınavlarında başarılı olanlar Müsteşarlıkça Sicilin Stajyer eksperler bölümüne kaydedilecek, daha sonra eksper yanında dokuz ay devamlı suretle çalışarak stajlarını başarı ile tamamladıkları takdirde, Müsteşarlıkça kendilerine eksperlik belgesi verilecektir.

Ekspert yetiştirmenin bu şekilde ele alınması, sektörde deneyimi olan, kendilerinden yararlanılabilecek pek çok sigortacının eksper olmasını zorlaştırmakta, hiç sigorta bilgisi olmayan, okuldan yeni mezun olmuş genelde işsizlere iş bulma müessesesi gibi algılanmaya neden olmaktadır.

Sigorta Eğitimi

Özel sigorta bilincinin yaygınlaştırılması ve sigorta eğitiminin yetersizliği karşısında sigortacılığın genel eğitim programlarında yer alması konusunda ilgili kuruluşlara sunulan Birlik önerileri bugüne kadar sonuçsuz kalmıştır.

Zorunlu Deprem Sigortası

Ülkemizin jeolojik yapısı ve buna karşı halkımızın sigorta bilincine sahip olmayışı dikkate alınır, konutlarla ilgili Zorunlu Deprem Sigortası Sistemi çok olumlu bir yaklaşımdır. Ancak; Dünya Bankası – Hazine Müsteşarlığı işbirliği ile ortaya çıkan ve sistemi düzenleyen 27.12.1999 tarihli KHK, ikibuçuk seneyi geçen süreye rağmen kanunlaşmamıştır.

Hazırlanan yasa tasarısı 2000 yılı Ağustos ayında Afyon depremini takiben komisyondan geçmiş ve Meclis Başkanlığına sunulmuştur. Araya giren seçim nedeni ile tasarı kadük olmuştur. Kadük olması bir bakıma da iyi olmuştur. Zira; Tasarıda, ikibuçuk yıldır tanıtımı yapılmakta olan ve belli bir bilince ulaşan DASK ismi, anlaşılmaz şekilde değiştirilmiştir.

DASK Yönetim Kurulunun oluşturulma şekli, Komisyonda değiştirilerek, politik tercihlere ağırlık verilmiştir. Tamamen sigorta ve reasürans teknik ve yöntemleri ile yönetilmesi gereken Kurum'un politik tercihlere bırakılmaması gerekir. Komisyondan geçen taslak ile yönetici şirketin ve sektör temsilcisi Birliğin, mevcut temsil hakları kaldırılmaktadır. Bu husus DASK'ın yeni bir KİT olduğu yönündeki itiraz ve tenkitleri teyid eder nitelikte görülmüştür.

Vergi Sorunları

Deprem Hasar Karşılıkları

539 Sayılı KHK, yangın ve mühendislik sigorta branşlarında verilen deprem teminatları karşılığında alınan deprem sigortası primlerinin 15 yıl süre ile karşılık olarak tutulmasını öngörmektedir.

Ancak ayrılan karşılıkların, vergilerden arındırılması olanağı yasal hükümlerle bugüne kadar sağlanamamıştır. Vergi tekniğine, adaletine ve Türkiye'nin deprem coğrafyasına uymayan bu uygulamanın bir an önce yasayla düzeltilmesi gerekli görülmektedir.

Hayat Sigortalarında Yapılacak Aylık veya Toptan Ödemelerin Gelir Vergisine Tabi Tutulmaması

Sigorta şirketleri tarafından sigortalılara ya da lehdarlara ödenen birikim, emekli aylığı ve benzeri ödemelerin vergi konusu matrah olarak nitelendirilmemesi ve sigortalıdan alınan ve bir süre sonra geri verilen primin bir gelir olmadığı gözönüne alınarak Gelir Vergisine tabi tutulmaması vergi adaletine de uygun olacaktır.

Satış Elemanlarının Vergilendirilmesi

Hayat sigortası poliçesi pazarlayanların gelir vergisi karşısındaki durumunun açıklığa kavuşturulması ve milli piyango satıcılarının paralelinde bir statüye kavuşturulmaları, bu sigortaların ve pazarlamasının teşviki ve ayrıca devlete vergi kazandırabilmesi açısından gerekli görülmektedir.

Karşılıklar

Sigorta şirketlerinin mali bünyelerinin güçlü tutulabilmesinin önemli şartlarından birisi de AB normalarına uygun karşılıkların ayrılabilmesidir. Ancak bunu sağlamak üzere, bu tür karşılıkların Kurumlar Vergisi matrahının tesbitinde gider olarak kabul edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Yangın Sigorta Vergisi Kapsamının Genişletilmesi

Yangın Sigorta Vergisi Belediyelere verilmek üzere, prim üzerinden hesaplanıp, müşteriden tahsil edilmektedir. Sadece yangın sigortası yaptıran sigortalılardan alınan bu vergi kaldırılmalı ve yerine gayrimenkullerin emlak vergisine esas değeri üzerinden belli bir oranda "İtfaiye Hizmeti Vergisi" adı altına bir vergi alınmalıdır. Böylece hem tüm gayri menkul sahiplerinin itfaiye hizmeti giderlerine katılımı sağlanacak hem de sadece yangın sigorta poliçesi satın alanlar cezalandırılmamış olacaktır.

01.01.2003 Tarihinden 30.04.2003 Tarihine Kadar Geçen Dönemde Meydana Gelen Bazı Önemli Gelişmeler

1- Kapatılan Şirketler ve Sözleşme Yapma Yetkisi Kaldırılan Şirketlerin

- a) Kadıköy 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2002-396 esas sayılı kararıyla Akdeniz Sigorta A.Ş'nin, 07.02.2003 tarihinde iflasına karar verilmiştir.
- b) Kadıköy 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 04.03.2003 tarihli kararıyla Universal Sigorta A.Ş'nin iflasına karar verilmiştir.
- c) Merkez Sigorta'nın hayat dışı sigorta branşlarında yeni sigorta ve reasürans sözleşmesi yapma yetkisi Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Devlet Bakanlığı'nın kararı ile kaldırılmıştır.
- d) Kapital Sigorta'nın kaza ve Karayolları Motorlu Araçlar Mali Sorumluluk Sigortası Branşında yeni sigorta ve reasürans sözleşmesi yapma yetkisi, Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Devlet Bakanlığı'nın kararı ile geçici olarak kaldırılmıştır.
- e) EGS Sigorta'nın yeni sigorta ve reasürans sözleşmesi yapma yetkisi Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Devlet Bakanlığı'nın kararına istinaden kaldırılmıştır.
- f) Birlik Sigorta'nın hastalık branşında ruhsat aldığı, Hazine Müsteşarlığı'nın 27.03.2003 tarihli yazısı ile bildirilmiştir.

2. DASK Poliçe Sayıları

30.04 2003 tarihi itibarıyla DASK poliçelerinin durumu aşağıdaki gibidir.

Satılan Poliçe Adedi : 1.847.184

Verilen Teminat	:	42.520.291.807.612.800 TL
Verilen Teminat	:	\$ 26.741.615.509
Otalama Teminat	:	23.018.980.138 TL
Tahakkuk Eden Prim	:	161.733.410.155.756 TL
Tahakkuk Eden Komisyon	:	23.418.819.326.979 TL
Net Prim	:	138.314.590.828.777 TL

**SİGORTA ve REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN 31 ARALIK 2002 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE BİLANÇOLARI SIRASIYLA AŞAĞIDIR:**

	Hayat Dalı <i>Life</i>	Hayat Dışı Dallar <i>Non-Life</i>	Genel Toplam <i>Total</i>
I. Nakit ve Nakit Benzeri Değerler <i>Cash and Similar Liquidities</i>	2.367.191	1.064.900	3.432.092
A. Nakit Değerler <i>Cash Values</i>	9.536	16.677	26.213
B. Bankalar <i>Bank Accounts</i>	252.132	338.810	590.942
C. Menkul Değerler Cüzdanı <i>Securities and Shares</i>	2.109.289	712.550	2.821.839
D. Menkul Değerler Değer Azalış Karşılığı (-) <i>Provision for Depreciation of Securities and Shares (-)</i>	-3.765	-3.137	-6.902
II. Alacaklar <i>Receivables</i>	108.788	1.000.135	1.108.921
A. Sigortalılar <i>Insureds</i>	66.141	262.047	328.188
B. Prim Alacakları Karşılığı (-) <i>Reserves for Debts of Insureds (-)</i>	-340	-7.079	-7.420
C. Acenteler <i>Agencies</i>	1.817	644.848	646.665
D. Prim Alacakları Karşılığı (-) <i>Reserves for Debts of Agencies (-)</i>	-78	-38.666	-38.744
E. Zorunlu Deprem Sig.Prim.Borç.Acenteler <i>Premium Debts for Compulsory Earthquake Insurance of the Agencies</i>	0	6.249	6.249
F. Sedanlar ve Retrosedanlar <i>Ceding and Retroceding Companies</i>	5.009	50.290	55.299
G. Sedan ve Retrosedanlar Nezdinde Depolar <i>Deposits with Ceding and Retroceding Companies</i>	33	2.499	2.532
H. İkrarlar <i>Loans</i>	26.047	1	26.048
I. DASK C/H <i>Current Accounts of DASK</i>	0	-2.426	-2.426
J. Diğer Alacaklar <i>Other Receivables</i>	10.201	67.696	77.896
K. İdari ve Kanuni Takipteki Alacaklar <i>Receivables Under Administrative and Legal Pursuit</i>	236	45.491	45.727
L. Ayrılan Diğer Karşılıklar (-) <i>Other Reserves (-)</i>	-277	-30.815	-31.093
III. Sabit Değerler ve Diğer Aktifler <i>Fixed and Other Assets</i>	208.956	684.397	893.353
A. İştirakler <i>Participations</i>	15.753	307.146	322.899
B. İştirakler Değer Azalış Karşılığı (-) <i>Reserves for Depreciation of Participations (-)</i>	-543	-4.753	-5.296
C. İştirak Taahhüdünden Borçlar (-) <i>Obligation for Participation Commitments (-)</i>	-148	-10.022	-10.170
D. Menkuller <i>Movables</i>	38.388	99.075	137.463
E. Gayrimenkuller <i>Real Estate</i>	57.065	278.583	335.648
F. Özel Maliyet Bedelleri <i>Special Cost Account</i>	10.405	11.575	21.980
G. İlk Tesis ve Taazzuv Giderleri <i>First Establishment Expenditures</i>	356	2.875	3.231
H. Birikmiş Amortismanlar (-) <i>Accumulated Depreciations (-)</i>	-33.912	-87.522	-121.434
I. Ayniyat Mevcudu ve Stoklar <i>Stock and Properties</i>	259	1.303	1.562
J. Devam Eden Yatırımlar <i>Continuing Investments</i>	465	2.050	2.515
K. Borçlu Geçici Hesaplar <i>Transitory Accounts</i>	118.011	82.828	200.839
L. Diğer <i>Others</i>	2.856	1.258	4.114
Aktif Toplamı <i>Total Assets</i>	2.684.934	2.749.432	5.434.366

	Hayat Dalı <i>Life</i>	Hayat Dışı Dallar <i>Non-Life</i>	Genel Toplam <i>Total</i>
I. Borçlar <i>Liabilities</i>	60.221	424.400	484.621
A. Reasürörler Cari Hesabı <i>Current Accounts of Reinsurer</i>	10.143	234.568	244.711
B. Milli Reasürans – Zorunlu İşler <i>Milli Re Compulsory Cessions</i>	112	-3.753	-3.641
C. Reasürörlerin Depoları <i>Reinsurers Deposits</i>	1.586	66.303	67.889
D. Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Diğer Yükümlülükler <i>Taxes, Duties and Other Legal Obligations</i>	9.438	34.833	44.270
E. Zorunlu Deprem Sig.Kom.Al. Acenteler <i>Commision of the Agencies for Compulsory Earthquake Insurance</i>	0	1.142	1.142
F. Diğer Borçlar <i>Other Liabilities</i>	38.942	91.307	130.250
II. Teknik Karşılıklar <i>Technical Reserves</i>	2.200.616	986.601	3.187.217
A. Cari Riskler Karşılığı (Net) <i>Reserves for Unexpired Risks (Net)</i>	25.091	553.790	578.881
B. Muallak Hasarlar Karşılığı (Net) <i>Reserves for O/S Losses (Net)</i>	2.399	285.346	287.745
C. Uzun Süreli İşler Karşılığı (Net) <i>Reserves for Long-Term Business (Net)</i>	0	405	405
D. Hayat Matematik Karşılıkları (Net) <i>Mathematical Reserves (Net)</i>	1.160.734	0	1.160.734
E. Hayat Muallak Tazminat Karşılığı (Net) <i>Reserves for O/S Indemnities (Net)</i>	15.134	0	15.134
F. Hayat Kar Payı Karşılıkları (Net) <i>Reserves for Profit Participation (Net)</i>	997.258	0	997.258
G. Deprem Hasar Karşılığı <i>Earthquake Loss Reserve</i>	0	147.060	147.060
III. Serbest Karşılıklar <i>Free Reserves</i>	65.279	179.389	244.669
A. Kıdem Tazminatı Karşılığı <i>Reserve for End of Service Remuneration</i>	12.241	37.606	49.847
B. Vergi Karşılığı <i>Tax Reserves</i>	49.969	114.213	164.181
C. Diğer Karşılıklar <i>Other Reserves</i>	3.069	27.571	30.641
IV. Diğer Pasifler <i>Other Liabilities</i>	24.779	39.652	64.432
V. Özkaynaklar <i>Adj. Shareholders' Fund</i>	258.226	908.671	1.166.897
A. Ödenmiş Sermaye <i>Paid up Capital</i>	228.996	596.991	825.987
a. Nominal Sermaye <i>Nominal Capital</i>	275.668	616.713	892.381
b. Ödenmemiş Sermaye (-) <i>Unpaid Capital (-)</i>	-46.672	-19.722	-66.394
B. Kanuni Yedek Akçeler <i>Legal Reserves</i>	15.649	47.860	63.509
C. İhtiyari Yedek Akçeler <i>Optional Reserves</i>	10.210	4.435	14.645
D. Fevkalade Yedek Akçeler <i>Extraordinary Reserves</i>	10.934	103.274	114.208
E. Yeniden Değerleme Fonu <i>Revaluation Fund</i>	28.790	172.550	201.340
F. Geçmiş Yıllar Kar / Zararı <i>Profit / Loss from Previous Years</i>	-36.352	-16.439	-52.791
G. Olağanüstü Hasar Karşılığı <i>Extraordinary Reserves for O/S Claims</i>	0	0	0
VI. Dönem Karı / Zararı <i>Profit / Loss for the Year</i>	81.941	204.590	286.531
A. Dönem Karı <i>Profit for the Year</i>	96.914	220.618	317.531
B. Dönem Zararı <i>Loss for the Year</i>	-14.973	-16.027	-31.000
Pasif Toplamı <i>Total Liabilities</i>	2.691.063	2.743.303	5.434.366

	Hayat Dalı <i>Life</i>	Hayat Dışı Dallar <i>Non-Life</i>	Genel Toplam <i>Total</i>
I. Nakit ve Nakit Benzeri Değerler <i>Cash and Similar Liquidities</i>	2.128	221.122	223.250
A. Nakit Değerler <i>Cash Values</i>	0	482	482
B. Bankalar <i>Bank Accounts</i>	0	61.363	61.363
C. Menkul Değerler Cüzdanı <i>Securities and Shares</i>	2.128	159.973	162.101
D. Menkul Değerler Değer Azalış Karşılığı (-) <i>Provision for Depreciation of Securities and Shares (-)</i>	0	-695	-695
II. Alacaklar <i>Receivables</i>	776	99.776	100.552
A. Sigortalılar <i>Insureds</i>	0	0	0
B. Prim Alacakları Karşılığı (-) <i>Reserves for Debts of Insureds (-)</i>	0	0	0
C. Acenteler <i>Agencies</i>	0	0	0
D. Prim Alacakları Karşılığı (-) <i>Reserves for Debts of Agencies (-)</i>	0	0	0
E. Zorunlu Deprem Sig.Prim.Borç.Acenteler <i>Premium Debts for Compulsory Earthquake Insurance of the Agencies</i>	0	0	0
F. Sedanlar ve Retrosedanlar <i>Ceding and Retroceding Companies</i>	760	80.490	81.250
G. Sedan ve Retrosedanlar Nezdinde Depolar <i>Deposits with Ceding and Retroceding Companies</i>	16	19.221	19.237
H. İkraçlar <i>Loans</i>	0	0	0
I. DASK C/H <i>Current Accounts of DASK</i>	0	0	0
J. Diğer Alacaklar <i>Other Receivables</i>	0	65	65
K. İdari ve Kanuni Takipteki Alacaklar <i>Receivables Under Administrative and Legal Pursuit</i>	0	1.310	1.310
L. Ayrılan Diğer Karşılıklar (-) <i>Other Reserves (-)</i>	0	-1.310	-1.310
III. Sabit Değerler ve Diğer Aktifler <i>Fixed and Other Assets</i>	0	86.670	86.670
A. İştirakler <i>Participations</i>	0	20.032	20.032
B. İştirakler Değer Azalış Karşılığı (-) <i>Reserves for Depreciation of Participations (-)</i>	0	0	0
C. İştirak Taahhüdünden Borçlar (-) <i>Obligation for Participation Commitments (-)</i>	0	-44	-44
D. Menkuller <i>Movables</i>	0	1.717	1.717
E. Gayrimenkuller <i>Real Estate</i>	0	46.143	46.143
F. Özel Maliyet Bedelleri <i>Special Cost Account</i>	0	0	0
G. İlk Tesis ve Taazzuv Giderleri <i>First Establishment Expenditures</i>	0	0	0
H. Birikmiş Amortismanlar (-) <i>Accumulated Depreciations (-)</i>	0	-3.247	-3.247
I. Ayniyat Mevcudu ve Stoklar <i>Stock and Properties</i>	0	13	13
J. Devam Eden Yatırımlar <i>Continuing Investments</i>	0	5.797	5.797
K. Borçlu Geçici Hesaplar <i>Transitory Accounts</i>	0	16.257	16.257
L. Diğer <i>Others</i>	0	2	2
Aktif Toplamı <i>Total Assets</i>	2.904	407.569	410.473

	Hayat Dahı <i>Life</i>	Hayat Dışı Dallar <i>Non-Life</i>	Genel Toplam <i>Total</i>
I. Borçlar <i>Liabilities</i>	222	11.594	11.816
A. Reasürörler Cari Hesabı <i>Current Accounts of Reinsurers</i>	222	9224	9.446
B. Milli Reasürans – Zorunlu İşler <i>Milli Re Compulsory Cession</i>	0	0	0
C. Reasürörlerin Depoları <i>Reinsurers Deposits</i>	0	1.540	1.540
D. Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Diğer Yükümlülükler <i>Taxes, Duties and Other Legal Obligations</i>	0	523	523
E. Zorunlu Deprem Sig.Kom.Al. Acenteler <i>Commision of the Agencies for Compulsory Earthquake Insurance</i>	0	0	0
F. Diğer Borçlar <i>Other Liabilities</i>	0	306	306
II. Teknik Karşılıklar <i>Technical Reserves</i>	1.380	251.915	253.295
A. Cari Riskler Karşılığı (Net) <i>Reserves for Unexpired Risks (Net)</i>	0	88.250	88.250
B. Muallak Hasarlar Karşılığı (Net) <i>Reserves for O/S Losses (Net)</i>	0	96.203	96.203
C. Uzun Süreli İşler Karşılığı (Net) <i>Reserves for Long-Term Business (Net)</i>	0	0	0
D. Hayat Matematik Karşılıkları (Net) <i>Mathematical Reserves (Net)</i>	1.263	0	1.263
E. Hayat Muallak Tazminat Karşılığı (Net) <i>Reserves for O/S Indemnities (Net)</i>	117	0	117
F. Hayat Kar Payı Karşılıkları (Net) <i>Reserves for Profit Participation (Net)</i>	0	0	0
G. Deprem Hasar Karşılığı <i>Earthquake Loss Reserve</i>	0	67.402	67.402
III. Serbest Karşılıklar <i>Free Reserves</i>	408	30.678	31.086
A. Kıdem Tazminatı Karşılığı <i>Reserve for End of Service Remuneration</i>	66	3.254	3.320
B. Vergi Karşılığı <i>Tax Reserves</i>	342	27.424	27.766
C. Diğer Karşılıklar <i>Other Reserves</i>	0	0	0
IV. Diğer Pasifler <i>Other Liabilities</i>	217	0	217
V. Özkaynaklar <i>Adj. Shareholders' Fund</i>	13	92.550	92.563
A. Ödenmiş Sermaye <i>Paid up Capital</i>	0	33.475	33.475
a. Nominal Sermaye <i>Nominal Capital</i>	0	33.475	33.475
b. Ödenmemiş Sermaye (-) <i>Unpaid Capital (-)</i>	0	0	0
B. Kanuni Yedek Akçeler <i>Legal Reserves</i>	7	4.726	4.733
C. İhtiyari Yedek Akçeler <i>Optional Reserves</i>	6	28.840	28.846
D. Fevkalade Yedek Akçeler <i>Extraordinary Reserves</i>	0	710	710
E. Yeniden Değerleme Fonu <i>Revaluation Fund</i>	0	24.799	24.799
F. Geçmiş Yıllar Kar / Zararı <i>Profit / Loss from Previous Years</i>	0	0	0
G. Olağanüstü Hasar Karşılığı <i>Extraordinary Reserves for O/S Claims</i>	0	0	0
VI. Dönem Karı / Zararı <i>Profit / Loss for the Year</i>	672	20.824	21.496
A. Dönem Karı <i>Profit for the Year</i>	672	20.824	21.496
B. Dönem Zararı <i>Loss for the Year</i>	0	0	0
Pasif Toplamı <i>Total Liabilities</i>	2.912	407.561	410.473

Hayat Dışı Sigorta Branşlarında Çalışan Sigorta Şirketlerin Konsolide Kar/Zarar Hesabı (31.12.2002)
(Milyar TL.)

Teknik Gelirler <i>Technical Incomes</i>	Yangın <i>Fire</i>	Nakliyat <i>Marine</i>	Kaza <i>Accident</i>	Makina Montaj <i>Engineering</i>	Tarım <i>Agriculture</i>	Sağlık <i>Health</i>	Hukuksal Koruma <i>Legal Protection</i>	Ferdi Kaza <i>Personal Accident</i>	Kredi <i>Credit</i>	Hayat-Dışı Toplam <i>Non-Life Total</i>
A. Devreden Teknik Karşılıklar (1+2+3) <i>Technical Reserves Brought Forward</i>	310.759	68.775	590.463	235.200	2.813	104.399	759	21.699	350	1.335.216
1. Devreden Cari Riskler Karşılığı <i>Reserves For Unexpired Risks Brought Forward from Previous Year</i>	88.608	19.199	355.975	37.673	1.934	88.217	759	18.412	119	610.896
2. Devreden Muallak Hasarlar Karşılığı <i>Reserves for O/S Losses Brought Forward from Previous Year</i>	222.151	49.576	234.488	197.527	879	16.182	0	3.287	231	724.320
3. Devreden Uzun Süreli İşler Karşılığı <i>Reserves for Long Term Business Brought Forward from Previous Year</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Alınan Primler <i>Premiums Received</i>	676.549	163.267	1.489.223	195.868	15.424	410.422	2.878	78.097	444	3.032.171
C. Alınan Komisyonlar <i>Commissions Received</i>	108.900	21.001	87.041	42.098	2.884	25.965	144	7.761	22	295.815
D. Ödenen Tasminatta Reasürörler Payı <i>Reinsurers Share in Losses Paid</i>	174.815	39.976	226.769	202.224	4.590	86.276	0	4.555	394	739.599
E. Teknik Karşılıklarda Reasürörler Payı (1+2+3) <i>Reinsurers Share in Technical Reserves</i>	280.095	68.729	232.791	127.274	4.934	50.066	125	9.059	461	773.534
1. Cari Riskler Karşılığı <i>Reserves for Unexpired Risks</i>	77.924	14.583	145.041	47.605	2.134	42.021	125	6.174	146	335.753
2. Muallak Hasarlar Karşılığı <i>Reserves for O/S Losses</i>	202.171	54.146	87.750	79.669	2.800	8.045	0	2.885	315	437.781
3. Uzun Süreli İşler Karşılığı <i>Reserves for Long Term Business</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Diğer Gelirler <i>Other Incomes</i>	3.522	2.569	30.167	701	269	4.329	7	851	0	42.415
I. Teknik Gelirler Toplamı <i>Total Technical Incomes</i>	1.554.640	364.318	2.656.454	803.364	30.914	681.456	3.913	122.022	1.670	6.218.750
Teknik Giderler <i>Technical Expenditures</i>										
A. Devreden Teknik Karşılıklarda Reasürörler Payı (1+2+3) <i>Reinsurers Share in Technical Reserves Brought Forward</i>	243.838	49.949	186.679	223.360	2.126	31.186	112	6.006	345	743.601
1. Cari Riskler Karşılığı <i>Reserves for Unexpired Risks</i>	55.303	9.935	100.455	30.414	1.462	26.257	112	4.384	117	228.438
2. Muallak Hasarlar Karşılığı <i>Reserves for O/S Losses</i>	188.535	40.014	86.224	192.946	664	4.929	0	1.623	228	515.163
3. Uzun Süreli İşler Karşılığı <i>Reserves for Long Term Business</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Reasürörlere Devredilen Primler <i>Premium Ceded to Reinsurers</i>	509.387	83.521	468.908	167.098	11.748	123.326	376	20.835	436	1.385.636
C. Ödenen Komisyonlar <i>Commissions Paid</i>	88.862	27.625	200.495	21.305	2.336	42.470	384	19.959	7	403.441
D. Ödenen Tasminatlar <i>Losses Paid</i>	257.903	59.108	869.043	224.933	6.474	259.152	6	9.890	397	1.686.907
E. Teknik Karşılıklar (1+2+3+4) <i>Technical Reserves</i>	388.024	95.897	823.124	147.452	5.935	165.183	1.065	32.555	469	1.659.703
1. Cari Riskler Karşılığı <i>Reserves for Unexpired Risks</i>	123.771	27.651	520.777	58.506	2.753	139.350	1.064	27.399	149	901.420
2. Muallak Hasarlar Karşılığı <i>Reserves for O/S Losses</i>	233.008	68.246	302.347	88.018	3.182	25.833	1	5.156	320	726.110
3. Uzun Süreli İşler Karşılığı <i>Reserves for Long Term Business</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Deprem Hasar Karşılığı <i>Earthquake Loss Reserve</i>	31.245	0	0	928	0	0	0	0	0	32.173
F. Diğer Giderler <i>Other Expenditures</i>	7.372	1.119	17.999	1.258	455	8.682	9	785	1	37.679
II. Teknik Giderler Toplamı <i>Total Technical Expenditures</i>	1.495.387	317.219	2.566.248	785.406	29.074	629.999	1.952	90.030	1.654	5.916.967
III. Elemanter Dallar Teknik Kar/Zararı <i>Technical Profit / Loss for Non-Life Branches</i>	59.253	47.099	90.206	17.958	1.839	51.457	1.962	31.992	16	301.783

Hayat Sigorta Branşında Çalışan Sigorta Şirketlerin Konsolide Kar/Zarar Hesabı (31.12.2002)
(Milyar TL.)

Teknik Gelirler <i>Technical Incomes</i>	
A. Devreden Teknik Karşılıklar (1+2+3) <i>Technical Reserves Brought Forward</i>	1.512.111
1. Matematik Karşılıklar <i>Mathematical Reserves</i>	758.275
2. Kar Payı Karşılığı <i>Reserves for Profit Share</i>	731.432
3. Hayat Muallak Hasar Karşılığı <i>Reserves for O/S Losses</i>	22.404
B. Alınan Primler <i>Premiums Received</i>	686.350
C. Alınan Komisyonlar <i>Commissions Received</i>	7.301
D. Ödenen Tazminatta Reasürör Payı <i>Reinsurer's Share in Losses Paid</i>	4.153
E. Teknik Karşılıklarda Reasürör Payı (1+2+3) <i>Reinsurer's Share in Technical Reserves</i>	5.921
1. Matematik Karşılıklar <i>Mathematical Reserves</i>	3.479
2. Kar Payı Karşılığı <i>Reserves for Profit Share</i>	646
3. Hayat Muallak Hasar Karşılığı <i>Reserves for O/S Losses</i>	1.796
F. Diğer Gelirler <i>Other Incomes</i>	756.688
I. Teknik Gelirler Toplamı <i>Total Technical Incomes</i>	2.972.525
Teknik Giderler <i>Technical Expenditures</i>	
A. Devreden Teknik Karşılıklarda Reasürör Payı /(1+2+3) <i>Reinsurer's Share in Technical Reserves Brought Forward</i>	3.911
1. Matematik Karşılıklar <i>Mathematical Reserves</i>	2.588
2. Kar Payı Karşılığı <i>Reserves for Profit Share</i>	581
3. Hayat Muallak Hasar Karşılığı <i>Reserves for O/S Losses</i>	742
B. Reasüröre Devredilen Primler <i>Premiums Ceded to Reinsurers</i>	21.244
C. Ödenen Komisyon <i>Commissions Paid</i>	57.832
D. Ödenen Tazminat <i>Losses Paid</i>	532.769
E. Teknik Karşılıklar (1+2+3) <i>Technical Reserves</i>	2.191.581
1. Matematik Karşılıklar <i>Mathematical Reserves</i>	1.176.746
2. Kar Payı Karşılığı <i>Reserves for Profit Share</i>	997.540
3. Hayat Muallak Hasar Karşılığı <i>Reserves for O/S Losses</i>	17.295
F. Diğer Giderler <i>Other Expenditures</i>	23.111
II. Teknik Giderler Toplamı <i>Total Technical Expenditures</i>	2.830.448
III. Hayat Branşı Teknik Kar / Zararı <i>Technical Profit / Loss for Life Branch</i>	142.077

Branşlara Göre Teknik Karlar ve Toplam İçindeki Payları

Branşlar Branches	1998		1999		2000		2001		2002	
	TL.	%	TL.	%	TL.	%	TL.	%	TL.	%
Yangın Fire	14.284	44.18	28.853	41.92	44.789	21.26	21.164	10.21	59.253	19.63
Nakliyat Marine	10.232	31.65	11.630	16.90	20.133	9.55	30.311	14.63	47.099	15.61
Kaza Accident	-6.821	-21.10	4.673	6.79	90.920	43.15	84.805	40.93	90.206	29.89
Makina Montaj Engineering	5.772	17.85	8.072	11.73	14.185	6.73	18.243	8.80	17.958	5.95
Tarım Agriculture	-24	-0.07	180	0.26	1.355	0.64	873	0.42	1.839	0.61
Hukuksal Koruma Legal Protection	209	0.65	380	0.55	934	0.44	1.584	0.76	1.962	0.65
Sağlık Health	4.274	13.22	8.301	12.06	23.007	10.92	26.830	12.95	51.457	17.05
Ferdi Kaza Personal Accident	4.408	13.63	6.731	9.78	15.392	7.30	23.367	11.28	31.992	10.60
Kredi Credit	-	-	3	0.01	4	0.00	21	0.01	16	0.01
Toplam Total	32.333	100.00	68.824	100.00	210.718	100.00	207.196	100.00	301.783	100.00

Hayat Dışı Branşların Hasar Oranları (%)

Branşlar Branches	1998	1999	2000	2001	2002
Yangın Fire	56.79	230.85	39.60	66.02	41.90
Nakliyat Marine	52.96	67.25	56.59	66.83	50.24
Kaza Accident	91.18	85.69	69.30	73.71	70.74
Makina Montaj Engineering	53.07	121.55	69.37	206.67	65.94
Tarım Agriculture	92.25	87.91	36.02	47.56	60.10
Hukuksal Koruma Legal Protection	0.02	0.05	0.06	0.08	0.27
Sağlık Health	81.26	85.01	76.26	77.15	74.82
Ferdi Kaza Personal Accident	16.10	16.64	14.10	18.46	17.01
Kredi Credit	-	-	-	207.22	117.39
Toplam Total	77.13	114.27	62.22	77.95	61.59

$$\text{Hasar / Prim Oranı} = \frac{(\text{Ödenen Tazminat} + \text{Muallak Hasar Karşılığı}) - \text{Devreden Muallak Hasar Karşılığı}}{(\text{Alınan Prim} + \text{Devreden Cari Riskler Karşılığı}) - \text{Cari Riskler Karşılığı}}$$

$$\text{Loss Ratio} = \frac{\text{Incurred Losses} - (\text{Losses Paid} + \text{Reserve for O/S Losses}) + \text{Reserve for O/S Losses Brought Forward}}{\text{Earned Premium} - (\text{Premiums} + \text{Reserve for Unexpired Risk Brought Forward}) + \text{Reserve for Unexpired Risk}}$$

Hayat ve Hayat Dışı Sigorta Branşlarında Çalışan Sigorta Şirketlerinin Konsolide Mali Kar / Zarar Tablosu

Gelir Hesapları <i>Income Accounts</i>	Hayat <i>Life</i>	Hayat-Dışı <i>Non-Life</i>	Toplam <i>Total</i>
I. Ana Faaliyet Dışı Gelirler (A+B+C+D+E+F+G) Total Incomes	192.456	558.101	750.557
A. Faiz Gelirleri (a+b+c+d+e+f+g) <i>Interest Income</i>	130.160	335.734	465.894
a. Banka Faizleri <i>Interest on Bank Accounts</i>	10.674	50.371	61.045
b. Hazine Bonosu Faizleri <i>Interest on Treasury Bonds</i>	73.738	156.925	230.663
c. Devlet Tahvili Faizleri <i>Interest on Government Bonds</i>	41.016	95.232	136.248
d. Diğer Menkul Değer Faizleri <i>Interest on Other Shares and Bonds</i>	4.376	16.381	20.757
e. Gecikme Faizleri <i>Interest on Late Payment Penalties</i>	10	495	505
f. İkras Faizleri <i>Interest on Loans</i>	61	36	97
g. Diğer Faizler <i>Other Interests</i>	286	16.294	16.580
B. Kar Payı Gelirleri <i>Profit Participation</i>	535	39.665	40.200
C. Satış Karları (a+b+c) <i>Sales Profit</i>	16.843	26.186	43.029
a. Sermaye Piyasası İşlemleri Karları <i>Profits on Capital Markets</i>	5.641	21.553	27.194
b. Sabit Değer Satış Karları <i>Profits on Fixed Asset's Sales</i>	473	2.431	2.904
c. Diğer <i>Others</i>	10.729	2.202	12.930
D. Kira Gelirleri <i>Rents</i>	2.011	3.869	5.880
E. Zorunlu Deprem Sigortası Kom. Gelirleri <i>Compulsory Earthquake Insurance Commissions Income</i>	0	9.704	9.704
F. Kambiyo Karları <i>Foreign Exchange Income</i>	40.726	109.126	149.852
G. Diğer Gelirler <i>Others</i>	2.180	33.817	35.997
Gider Hesapları <i>Expenditure Accounts</i>			
II. Genel Giderler (A+B+C+D+E+F+G+H+I+J) <i>General Expenditures</i>	255.583	652.301	907.884
A. Personel Giderleri <i>Personnel Expenditures</i>	68.712	164.329	233.041
B. Genel İdare Giderleri <i>General Administrative Expenditures</i>	72.196	153.026	225.222
C. Faiz Giderleri (a+b) <i>Interest Expenditures</i>	1.712	6.683	8.395
a. Gecikme faizleri <i>Interest on Late Payment Penalties</i>	0	11	11
b. Diğer Faizler <i>Other Interests</i>	1.712	6.672	8.384
D. Satış Zararları (a+b+c) <i>Sales Expenditures</i>	1.398	3.023	4.421
a. Sermaye Piyasası İşlemleri Zararları <i>Loss on Capital Markets</i>	1.353	2.711	4.064
b. Sabit Değer Satış Zararları <i>Loss on Fixed Asset's Sales</i>	19	232	252
c. Diğer <i>Others</i>	26	80	106
E. Vergi ve Diğer Yükümlülükler <i>Taxes and Duties</i>	55.414	119.374	174.788
F. Kambiyo Zararları <i>Foreign Exchange Expenditures</i>	26.402	90.031	116.433
G. Amortisman Giderleri <i>Depreciation Expenditures</i>	9.054	20.917	29.971
H. Karşılık Giderleri <i>Provision Expenditures</i>	19.116	71.019	90.135
I. Zorunlu Deprem Sigortası Kom. Giderleri <i>Compulsory Earthquake Insurance Commission Expenditures</i>	0	5.279	5.279
J. Diğer Giderler <i>Others</i>	1.578	18.619	20.197
Mali Kar / Zarar <i>Financial Loss / Profit</i>	-63.128	-94.200	-157.328

Sigorta ve Reasürans Şirketlerinin Özkaynakları

Özkaynaklar ADJ.Shareholders' Funds	1998		1999		2000		2001		2002	
	TL.	%	TL.	%	TL.	%	TL.	%	TL.	%
Ödenmiş Sermaye Paid Up Capital	112.501	41.99	218.875	45.90	367.579	46.97	561.583	43.07	859.462	46.06
Kanuni Yedek Akçe Legal Reserves	8.715	3.25	14.279	2.99	26.025	3.33	40.291	3.09	68.242	3.66
Çeşitli Yedek Akçeler Miscellaneous Reserves Funds	15.022	5.61	26.488	5.55	44.648	5.71	58.794	4.51	158.409	8.49
Deprem Hasar Karşılığı Earthquake Loss Reserve	17.086	6.38	37.249	7.81	72.809	9.30	134.726	10.33	214.522	11.50
Yeniden Değerleme Fonu Revaluation Fund	37.710	14.97	50.481	10.59	96.220	12.30	146.765	11.26	226.139	12.12
Bilanço Karı Balance Sheet Profit	76.916	28.71	129.490	27.15	175.255	22.40	361.689	27.74	339.027	18.17
Toplam Total	267.950	100.00	476.862	100.00	782.536	100.00	1.303.848	100.00	1.865.801	100.00

Sigorta Şirketlerinin Alacakları (Hayat Dahil)

Alacaklar Receivables	1998		1999		2000		2001		2002	
	TL.	%	TL.	%	TL.	%	TL.	%	TL.	%
Sigortalılar Insureds	63.430	34.15.	108.728	31.22	180.755	32.40	236.821	31.18	328.188	31.17
İstihsal Organları Intermediaries	109.984	59.22	209.484	60.16	341.410	61.19	451.502	59.45	646.665	61.43
Diğer Others	12.321	6.63	30.004	8.62	35.804	6.42	71.124	9.37	77.896	7.40
Toplam Alacaklar Total Receivables	185.736	100.00	348.216	100.00	557.969	100.00	759.448	100.00	1.052.750	100.00
Toplam Prim Total Premium	557.905		985.971		1.790.739		2.504.862		3.718.520	
Toplam Alacaklar/Toplam Prim Total Receivables/Total Premiums	33.29		35.32		31.16		30.32		28.31	

Sigorta Şirketlerinin Toplam Prim – Genel Gider – Teknik Kar – Bilanço Karı İlişkisi

	1998	1999	2000	2001	2002
Genel Giderler General Expenditures	78.098	136.873	224.526	327.819	
Toplam Prim Total Premium	557.905	985.971	1.790.739	2.504.862	
Teknik Kar Technical Profit	51.036	107.429	280.606	288.225	
Bilanço Karı Balance Sheet Profit	86.597	150.140	192.167	334.866	
Genel Gider / Toplam Prim (%) General Expenditures / Total Premium	14.00	13.88	12.54	13.09	
Teknik Kar / Bilanço Karı (%) Technical Profit / Balance Sheet Profit	58.93	71.55	146.02	86.07	
Teknik Kar / Toplam Prim (%) Technical Profit / Total Premium	9.15	10.90	15.67	11.51	

ŞİRKETLERE ve BRANŞLARA GÖRE PRİM GELİRLERİ

Şirket Adı <i>Name of Company</i>	Yangın <i>Fire</i>	Nakliyat <i>Marine</i>	Kaza <i>Accident</i>	Makina Montaj <i>Engineering</i>	Tarım <i>Agriculture</i>	Sağlık <i>Health</i>	Hukusal Koruma <i>Legal</i>	Ferdi Kaza <i>Personal</i>	Kredi <i>Credit</i>	Hayat Dışı Toplam <i>Non-Life</i>	Hayat <i>Life</i>	Genel Toplam <i>G. Total</i>
AIG	6.663	2.970	12.157	4.095	0	0	0	6.248	0	32.133	0	32.133
Akdeniz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aksigorta	78.751	15.057	148.948	12.526	439	1.386	312	5.141	0	262.560	4.002	266.562
Akhayat	0	0	0	0	0	6.341	0	543	0	6.884	15.325	22.209
American Life	0	0	0	0	0	5.063	0	2.804	0	7.867	28.341	36.208
Anadolu	87.117	27.599	156.093	16.315	70	0	958	8.607	0	296.759	0	296.759
Anadolu Hayat	0	0	0	0	0	62.733	0	438	0	63.171	188.519	251.690
Ankara	3.864	839	28.780	1.594	6	41	0	1.658	0	36.782	0	36.782
Ankara Hayat	0	0	0	0	0	0	0	37	0	37	7.212	7.249
Axa Oyak	57.990	11.991	195.640	11.743	95	253	680	4.854	0	283.246	0	283.246
Axa Oyak Hayat	0	0	0	0	0	23.813	0	4.314	0	28.127	41.994	70.121
Başak	45.811	12.723	81.150	12.499	8.913	376	0	4.808	0	166.280	3.366	169.646
Başak Hayat	0	0	0	0	0	30.522	0	327	0	30.849	21.757	52.606
Batı	6.565	1.143	18.789	1.224	0	1.850	0	626	0	30.197	70	30.267
Bayındır Hayat	0	0	0	0	0	26.170	0	428	0	26.598	10.788	37.386
Birlik	7.106	519	13.002	1.010	0	0	0	533	0	22.170	0	22.170
Birlik Hayat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.454	1.454
Commercial Union	22.932	4.436	41.120	6.289	0	0	0	687	0	75.464	0	75.464
Commercial Union Hayat	0	0	0	0	0	1.687	0	0	0	1.687	102.179	103.866
Demir	2.538	888	10.366	1.114	0	0	0	413	0	15.319	0	15.319
Demir Hayat	0	0	0	0	0	15.244	0	105	0	15.348	5.790	21.138
Doğan Hayat	0	0	0	0	0	6.980	0	32	0	7.012	9.655	16.667
Ege	321	90	3.769	29	0	24	0	55	0	4.288	0	4.288
EGS	1.202	748	9.333	512	0	378	0	239	0	12.412	0	12.412
Emek Hayat	0	0	0	0	0	148	0	-2	0	146	2.087	2.233
Finans	5.033	470	11.203	961	0	0	37	164	0	17.868	0	17.868
Garanti	27.216	7.072	34.011	8.413	0	7.318	0	2.626	444	87.101	0	87.101
Garanti Hayat	0	0	0	0	0	-2	0	0	0	-2	18.790	18.788
Genel Yaşam	0	0	0	0	0	888	0	2	0	890	17.639	18.529
Generali	12.314	1.477	13.678	3.564	0	67	0	438	0	31.538	13	31.551
GIC Dünya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Güneş	63.729	14.856	92.122	25.410	992	2.324	625	4.039	0	204.097	1.502	205.599
Güneş Hayat	0	0	0	0	0	1.146	0	54	0	1.200	28.426	29.626
Güven	8.352	1.752	30.743	1.972	1.494	690	0	829	0	45.832	0	45.832
Güven Hayat	0	0	0	0	0	0	0	32	0	32	1.734	1.766
Hür	965	210	11.317	46	0	0	0	210	0	12.748	0	12.748
Işık	7.062	5.479	19.907	966	0	629	0	473	0	34.517	0	34.517
İhlas	2.578	239	18.040	386	5	363	0	391	0	22.002	0	22.002
İhlas Hayat	0	0	0	0	0	55	0	62	0	117	1.957	2.074
İnter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
İsviçre	32.208	12.491	103.457	4.511	1.575	0	213	3.690	0	158.145	0	158.145
İsviçre Hayat	0	0	0	0	0	19.184	0	142	0	19.326	13.353	32.679
Kapital	1.909	74	23.819	1.396	0	1	0	244	0	27.444	0	27.444
Koç Allianz	78.923	16.936	118.784	35.389	1.223	147	53	8.149	0	259.604	0	259.604
Koç Allianz Hayat	0	0	0	0	0	97.852	0	2.679	0	100.531	53.406	153.937
Magdeburger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Merkez	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ray	14.415	6.158	88.282	4.906	0	0	0	1.681	0	115.442	0	115.442
Rumeli	2.957	67	673	991	0	0	0	2	0	4.690	0	4.690
Rumeli Hayat	0	0	0	0	0	104	0	60	0	164	1.219	1.383
Sanko	5.382	1.509	8.448	1.313	0	149	0	305	0	17.106	0	17.106
Şeker	15.671	1.396	28.248	10.926	609	124	0	2.118	0	59.092	563	59.655
TEB	8.927	2.626	13.431	2.135	0	0	0	674	0	27.793	0	27.793
Ticaret	2.064	151	3.908	150	2	26	0	114	0	6.415	0	6.415
Toprak	1.254	228	5.464	497	0	0	0	219	0	7.662	0	7.662
Toprak Hayat	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5	1.127	1.132
T.Genel	21.568	4.452	40.696	7.784	0	4.712	0	2.307	0	81.519	0	81.519
T. Nippon	1.269	146	11.319	511	0	339	0	190	0	13.774	0	13.774
Yapı Kredi	41.892	6.474	92.525	14.691	1	91.260	0	3.303	0	250.146	0	250.146
Yapı Kredi Emeklilik	0	0	0	0	0	37	0	0	0	37	104.082	104.119
Toplam / Total	676.549	163.267	1.489.223	195.868	15.424	410.422	2.878	78.097	444	3.032.171	686.350	3.718.520
Destek Reasürans	29.453	5.599	25.417	5.666	118	1.612	0	479	0	68.344	51	68.395
Halk Reasürans	1	0	7	12	0	0	0	0	0	20	0	20
Milli Reasürans	118.499	18.172	106.081	25.075	905	42.773	68	3.185	2	314.760	2.778	317.538
Toplam / Total	147.953	23.771	131.505	30.753	1.023	44.385	68	3.664	2	383.124	2.829	385.953
Genel Toplam / G. Total	824.502	187.038	1.620.728	226.621	16.447	454.807	2.946	81.761	446	3.415.295	689.179	4.104.473

2002 Yılında Meydana Gelen ve 750.000.000.000-TL'nı Aşan Hasarlar

Branşlar Branches	Hasar Tarihi Claim Date	Riziko Adı ve Yeri Risk Name and Place	Ödenen + Muallak % 100 Hasar (TL) Paid + O/S Losses 100 % (TL)
Yangın	05.05.2002	Montel Tekstil Deri Turizm Ticaret A.Ş.	1.607.033.635.594
Fire	20.06.2002	Yüzal İnternasyonal Tekstil	4.475.000.000.000
	21.06.2002	SASA – Adana	US \$ 29.414.038,25
	25.06.2002	Viking Kağıt ve Selüloz San.Tic. A.Ş.	6.622.013.061.933
	05.07.2002	Winnlinle Handles Co.	US \$ 1.641.800
	23.07.2002	Çaycılar Gıda ve Çay San.	2.186.840.000.000
	28.07.2002	Akçagaz – İzmit	2.400.000.000.000
	21.08.2002	Nipaş Tekstil / Ziraat Finansal Kiralama	2.135.000.000.000
	25.08.2002	Gateks İplik San. ve Tic. A.Ş.	810.791.685.000
Nakliyat	15.01.2002	Yazıcı Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	1.835.924.200.000
Marine	12.03.2002	Ahmet Erdoğan (Tekne/Hull)	US \$ 1.100.000
	12.03.2002	M/V Camadan (Tekne/Hull)	US \$ 950.000
	11.05.2002	Rıza Sonay (Tekne/Hull)	US \$ 910.000
	12.05.2002	Velebit Akel Tekstil	US \$ 800.000
	24.06.2002	M/V Dulda – M/V Yeşil Rize (Tekne/Hull)	1.131.277.745.310
	26.11.2002	Vestel Dış Ticaret A.Ş. (Emtea/Cargo)	US \$ 2.000.000
	28.11.2002	Fabex Systematic M.S.B. Nato (Emtea/Cargo)	2.231.193.789.123
	19.12.2002	Sena Deniz (Tekne/Hull)	US \$ 2.017.129

Türkiye’de Uygulanan Sigorta Türleri

1. Mal Sigortaları

- A. Yangın Sigortaları
 - A.1. Yangın Sigortası
 - A.2. Yangına Bağlı Kar Kaybı Sigortası
 - A.3. Zorunlu Deprem Sigortası
- B. Kaza Sigortaları
 - B.1. Kara Taşıtları Kasko Sigortası
 - B.2. Hırsızlık Sigortası
 - B.3. Cam Kırılmasına Karşı Sigorta
- C. Nakliyat Sigortaları
 - C.1. Tekne Sigortası
 - C.2. Kıymet Nakliyat Sigortası
 - C.3. Emtea Nakliyat Sigortası
- D. Makine Montaj Sigortaları
 - D.1. Makine Kırılması Sigortası
 - D.2. Montaj Sigortası
 - D.3. İnşaat Sigortası
 - D.4. Elektronik Cihaz Sigortası
- E. Tarım Sigortaları
 - E.1. Tarım Ürünleri Dolu Sigortası
 - E.2. Hayvan Hayat Sigortası
 - E.3. Kümes Hayvanlarının Hayat Sigortası
 - E.4. Sera Sigortası
- F. Kredi Sigortaları
 - F.1. Kredi Sigortası
 - F.2. İhracat Kredi Sigortası

2. Can Sigortaları

- A. Hayat Sigortaları
 - A.1. Senelik Vefat Sigortası
 - A.2. Tasarruflu Hayat Sigortası
- B. Ferdi Kaza Sigortası
- C. Hastalık Sigortası
- D. Otobüs Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası
- E. Okul Servis Araçları Ferdi Kaza Sigortası

3. Sorumluluk Sigortaları

- A. Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Srumluluk Sigortası
- B. Mororlu Kara Taşıt Araçları İhtiyari Mali Sorumluluk Sigortası
- C. Asansör Kazalarında Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluk Sigortası
- D. İşveren Sorumluluk Sigortası
- E. Üçüncü Şahıslara Karşı Mali Mesuliyet Sigortası
- F. Tehlikeli Maddeler ve Tüpgaz Sorumluluk Sigortaları
 - F. 1. Tehlikeli Maddeler Zorunlu Sorumluluk Sigortası
 - F.2. Tüpgaz Zorunlu Sorumluluk Sigortası
- G. Hukusal Koruma Sigortası